

Erkenningsnummer:
P708478

de knotwilg

Fusie
NPGO & VHD vzw

Samenwerken
rendeert

Moord
in de poel

'Ontdek-je-plekje'
2017

ZOMERSE WIND:

VLINDERS WARRELEN
ALS SNOEPPAPIERTJES
DOOR DE LUCHT.

Geert De Kockere
www.litenatuurtjes.net

Editoriaal

3 Natuur, milieu en gezondheid

Algemene informatie

4-7 Fusie Natuurpunt Gistel-Oudenburg
& De Vrienden van de Hoge Dijken vzw
Natuur- en Milieunieuwtjes

10-11 Algemeen

Word lid van Natuurpunt!

Het zwarte neefje van de 'ooivaard'

11-13 Ichtegem

De origineelste 'nestkast'

Fonteinpad krijgt officieel naambord

Superpoel bij Wijnendalebos

13-14 Kortemark

Eindelijk is de Colvebeekzippe weer bereikbaar

Resultaten paddenoverzet

14 Moorslede

Nestkastjes timmeren in 'Klavertje Vier'

14-15 Torhout

Nachtvlinders in het Groenhovebos

Paddenoverzet in mineur

16 Echte Kamille (*Matricaria chamomilla*)

Plaatselijke bijdragen

NATUURPUNT MANDELSTREKE

24-25 Samenwerken rendeert!

26-28 Korstmossen of lichenen in je tuin (deel 2)

30-31 Moord in de poel

NATUURPUNT RUIDENBERG

32-34 Wandel een hele zomer lang mee met 'ONTDEK-JE-PLEKJE' 2017

VRIENDEN VAN DE HOGE DIJKEN VZW

36-37 Natuurfotograaf Erwin Deraus

38 Nieuws van 'Natuurfotografen Hoge Dijken'

Foto's: Erwin Deraus.

Omslagfoto: groot dikkopje.

Binnenkaft: dikkopje sp., kleine vuurvinder, Sint-Jansvlinder en groentje.

Natuur, milieu en gezondheid

“Gezondheid!” We wensen het elkaar wekelijks toe bij het uitbrengen van een toast. Toch is gezondheid iets wat we vaak pas naar waarde schatten als we het kwijt zijn. En als natuur- en milieuvereniging zijn we vaker met gezondheid bezig dan we zelf vermoeden!

De soap rond het al dan niet verbieden van Roundup toont nogmaals pijnlijk aan dat de gezondheid van de bevolking niet altijd op de eerste plaats komt. Lobbywerk van de chemische industrie poogt een verbod zo lang mogelijk tegen te houden, ondanks de vele studies die waarschuwen voor de invloed op de volksgezondheid. In het verleden gebeurde hetzelfde door de asbest- en tabaksindustrie. Winstbejag gaat dan voor op gezondheid.

Of denk aan palmolie, een erg populair product in de voedingsindustrie. Vaak worden plantaardige margarines en oliën op basis van palmolie door onwetende consumenten gekocht om hartziekten te voorkomen. Niets is minder waar! Palmolie bevat 49,3% verzadigde vetzuren en dat is tweemaal zo veel als slagroom. Dit leidt tot een ernstige verhoging van de cholesterol in het bloed! Voor de productie van deze palmolie worden massaal oerwouden gekapt en dreigen orang-oetangs en tijgers hun laatste leefgebieden te verliezen. Winstbejag van de voedingsindustrie primeert hier op natuurbescherming en gezondheid.

Fijnstof vormt dan weer een bedreiging voor de gezondheid in de geïndustrialiseerde wereld. In steden zijn de uitlaatgassen van auto's en de schoorstenen van fabrieken de belangrijkste bronnen van deze vervuiling. Op het platteland zorgen sproeistoffen uit de akkerbouw en ammoniakuitstoot door de veehouderij voor een ernstige vervuiling met fijnstof in onze huizen.

Naast het verminderen van de uitstoot van fijnstof is het aanplanten van bomen en struiken rond onze woonkernen het meest eenvoudige en efficiënte middel om dit fijnstof uit de lucht te halen. Maar ondanks het vele werk van de vele natuur- en milieuverenigingen blijven er jaarlijks tientallen hectaren bos verdwijnen in Vlaanderen. De farce rond het ‘dossier Essers’ en de rechtstreekse aanval van minister Schauvlieghe op Natuurpunt zijn recente hoogtepunten. (Het antwoord van Natuurpunt vind je met de zoektermen: Natuurpunt – nieuws – “Na de polemiek: bomen in de grond!”.)

Toch is niet alles kommer en kwel! Wandelen in de natuur blijkt de beste manier om mensen met een burn-out te behandelen. Door een gejaagd leven en stress op het werk raken mensen hun evenwicht kwijt en moeten ze er voor kortere of langere tijd tussenuit. Nu blijkt wandelen in de natuur een van de beste remedies te zijn voor de behandeling van deze ‘beschavingsziekte’. Wie regelmatig op stap gaat in een groene omgeving kan al deze miserie zelfs voorkomen.

Het is zomer en de kleine karekiet zingt langs de Bourgognevaart, de laatste orchideeën staan in bloei in de Swal, de spotvogel laat zijn spotterslied horen in het Groenhovebos, je kan gaan genieten van de koelte in het Sterrebos of vlinders gaan spotten in de Vierkaven... Ga naar buiten, of wandel met ons mee door de natuur. Laat je verleiden tot een fietstocht en help mee om onze natuurgebieden te beheren. Je ontdekt er de mooie natuur uit onze streek, ontmoet heel wat leuke mensen en je gezondheid vaart er wel bij!

*Georges Pollentier, voorzitter,
namens de Raad van Bestuur
van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.*

Fusie Natuurpunt Gistel-Oudenburg & De Vrienden van de Hoge Dijken vzw

Op 6 juni 2017 was het eindelijk zover! Na uitgebreide besprekingen ondertekenden de bestuursleden van 'Natuurpunt Gistel-Oudenburg' (NPGO) en de algemene vergadering van 'De Vrienden van de Hoge Dijken vzw' (VHD) plechtig de overeenkomst voor een fusie van beide verenigingen. De nieuwe vereniging 'Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw' (NPGO&HD) is geboren!

Deze fusie zat er eigenlijk al lang aan te komen. Beide verenigingen hebben grotendeels dezelfde doelstellingen rond natuurbeheer, natuureducatie, natuur-

studie en beleidswerking. Bovendien zat VHD met haar werking in en rond domein 'Hoge Dijken', eigendom van het 'Agentschap voor Natuur en Bos', geografisch bijna volledig in het werkgebied van NPGO. Op het terrein kwam je dan ook vaak dezelfde mensen tegen.

2017 is voor beide verenigingen trouwens een symbolisch jaar: de werkgroep 'Natuurfotografen Hoge Dijken' (NFHD) viert dit jaar haar tiende verjaardag en NPGO heeft vorig jaar maar liefst twintig kaarsjes uitgeblazen! Kan je dergelijke jubilea mooier vieren dan met een fusie, waarbij de krachten gebundeld worden?

Maar waar liggen de wortels eigenlijk van deze nieuwe vereniging? Tijd voor een beknopt overzicht.

De Vrienden van de Hoge Dijken

In het gebied waar je nu de 'Hoge Dijken' vindt, werd van 1973 tot 1976 zand ontgonnen door het 'Bestuur van Bruggen en Wegen' voor de aanleg van de autosnelweg Jabbeke-Veurne. De binnenduinen van Roksem werden een enorme waterplas, in de volksmond de 'Roksempot' genoemd.

Begin jaren '80 gebruikte Bloso dit gebied voor actieve waterrecreatie, zoals

Tussen 1973 en 1976 werd het zand van de oude binnenduinen van Roksem ontgonnen voor de aanleg van de snelweg Jabbeke-Veurne. Zo ontstond een plas van 40 hectare die een enorme aantrekkingskracht heeft op watervogels. De actiegroep die ijverde voor de bescherming van dit gebied groeide later uit tot 'De Vrienden van de Hoge Dijken vzw'. Foto: Freddy Cordy.

waterskiën en windsurfen. Ondertussen werd ook duidelijk dat dit gebied een enorme aantrekkingskracht had op wintervogels en dat er heel wat bijzondere soorten zaten. Zo vond je er op dat ogenblik de grootste kolonie oeverzwaluwen van Vlaanderen, met meer dan 800 nesten. In 1986 werd, na heel wat lobbywerk en protest door onder meer Pierre Tavernier, beslist om het gebied uit te roepen tot natuureducatief gebied en het over te dragen aan de 'afdeling Natuur' van de Vlaamse overheid (nu ANB).

Verschillende acties, aanvankelijk onder de noemer 'SOS Roksempuut' en later georganiseerd door VHD, leidden ertoe dat de plas begin 1992 een heus bezoekerscentrum en vogelkijkhutten kreeg. In 1994 werd VHD een echte vzw met Rik De Jaeger als voorzitter, Dirk Peene als ondervoorzitter, Christine Steen als secretaris, Jurgen Vanpraet als coördinator en Bob Lamps als PR-verantwoordelijke.

VHD groeide uit tot een bloeiende vereniging die maandelijks wandelingen organiseerde, een jeugdwerking startte, een heuse natuurbibliotheek uitbouwde, een paddenoverzet op touw zette en intensief de scholen uit de streek door het natuurgebied begeleidde.

De vogelwerkgroep van VHD spotte alle vogels die zich in de streek ophielden en in 2007 kwam daar nog de werkgroep 'Natuurfotografen Hoge Dijken' (NFHD) bij, waarvan de leden al dat schoons op de gevoelige plaat vastlegden en waarmee zij prachtige fototentoonstellingen organiseerden.

Begin 2010 sloot VHD zich aan bij de regionale koepel 'Houtlandse Milieuvereniging', ondertussen Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen (NP MWV). En heel recent zag de kerkuilenwerkgroep nog het licht bij VHD, in samenwerking met NPGO, want beide verenigingen werken al langer samen.

Maar zoals dat met veel verenigingen gebeurt, kwam er doorheen de jaren wat sleet op de werking van VHD. Andere vrijwilligers haakten af en het bleek

moeilijker dan gedacht om jonge medewerkers aan te trekken. De jeugdwerking stopte omdat er geen begeleiders meer waren, de paddenoverzet verdween en de ontvangst van scholen stierf een stille dood door een gebrek aan gidsen.

Het bezoekerscentrum bleef evenwel open en ook de maandelijkse wandelingen gaan trouw door; iedere derde zondag van de maand, met uitzondering van juli en augustus.

De NFHD bloeide echter als nooit tevoren en werd de laatste jaren hét uithangbord van VHD: een grote groep fotografen met een passie voor de natuur, die met Freddy Cordy sinds 2013 ook de voorzitter van VHD leverden. Onder zijn impuls bleef VHD functioneren en kwam de fusie met NPGO tot stand.

Natuurpunt Gistel-Oudenburg

Eind 1994 werd in Gistel een plaatselijke afdeling van 'Natuurreservaten' opgericht. Een goed jaar later werd het volledige bestuur vervangen en werd het werkingsgebied uitgebreid met de stad Oudenburg. De kernleden van het toenmalige bestuur waren Koenraad Blontrock (voorzitter), Guido Bonny (secretaris) en Cyriel Beernaert (penningmeester).

In 2001 fuseerden 'Natuurreservaten' en 'De Wielewaal' en ontstond Natuurpunt. Van dan af is Natuurpunt Gistel-Oudenburg (NPGO) een feit. Het ledenaantal is er sinds de oprichting gestaag op vooruit gegaan: van 69 leden in 1996 naar zo'n 270 leden vandaag.

NPGO organiseert tal van activiteiten, zoals natuurwandelingen en -fietsochten, voordrachten en werkdagen waarbij naast natuurbeheer, -educatie, -studie en beleidswerking de aankoop van natuurgebieden centraal staat. Het bezitten van natuurgebieden is de beste, maar helaas ook meest kostelijke manier om ze te beschermen.

Al in 1996 kocht NPGO haar eerste percelen aan in de Zwaanhoek (Oudenburg). Dit is een groot project geworden waarbij ruim honderd hectaren in eigen-

BANDEN VANDEWALLE

Al meer dan 25 jaar uw bandenspecialist!

Voor alle auto-, vrachtwagen- & landbouwbanden

Tel. 051 70 33 68
www.bandenvandewalle.be
 Sint-Jansstraat 161 - Staden
 Ma-vrij: van 8 tot 12 & 13 tot 18 uur
 Za: van 8 tot 12 uur

Volg ons vanaf nu ook op

Millesteenstraat 65
8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58
fax 056 50 47 13
defieuwdruk@skynet.be

Uit sympathie
Joost Desmet

Boven: de Bourgogne is een laaggelegen polder die bij zware regenval volledig kan overstromen.

Heel wat vogels weten dit natte gebied wel te appreciëren. Foto: Leopold Dewulf.

Midden: grutto in Snipgate. Foto: Dirk Anseeuw.

Onder: Snipgate is een historisch permanent poldergrasland met een zoutminnende vegetatie en broedgevallen van onder meer grutto en tureluur. Foto: Leopold Dewulf.

dom en/of beheer van Natuurpunt zijn, maar dat ondertussen werd overgenomen door NP Middenkust.

In 2002 volgde de aankoop van een vijftal ha hooiweiden in de Bourgognepolder in Westkerke (Oudenburg), ondertussen uitgebreid naar een tiental ha. De laatste aankoop dateert er van 2015. Dit gebied is vooral belangrijk voor water- en weidevogels, in het bijzonder wulpen.

In 2004 kocht NPGO in Snaaskerke (Gistel) een tiental ha natte weilanden, nu bekend als Snipgate. Dit zijn bijzonder interessante poldergraslanden met een zoutminnende vegetatie en broedgevallen van bijvoorbeeld grutto en tureluur.

Vertegenwoordigers van NPGO zeten van oudsher in lokale adviesraden, zoals de milieuraad en Gecoro (Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening) van Gistel, recent ook in de Gecoro van Oudenburg. Met Leopold Dewulf leverde NPGO zelfs jarenlang de voorzitter van de Gistelse milieuraad.

Begin 2010 sloot NPGO zich aan bij de regionale koepel 'Houtlandse Milieuvereniging', die onder haar impuls in 2013 veranderde in 'Natuurpunt Houtland'. (Ondertussen, na de fusie met NP Mandelstreek, alweer veranderd in 'Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen'.)

Was het dan allemaal rozengeur en maneschijn bij NPGO? Neen, jammer genoeg niet. Naast de financiële beslommeringen - de aankoop van natuurgebieden is een zware financiële dobber - moest ook NPGO ervaren dat het soms moeilijk is om nieuwe mensen aan te trekken. NPGO kampte eveneens, niettegenstaande haar stevig stijgend ledenaantal, met een tekort aan actieve medewerkers. Al te vaak moesten dezelfde schouders de lasten dragen om de werking van de vereniging op peil te houden, maar ze werkten koppig verder om, met succes, op te komen voor de natuur in onze regio.

Met NPGO-voorzitter Koenraad Blonrock werden de gesprekken gestart met VHD die uiteindelijk tot deze fusie leidden.

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Er zijn weinig voorbeelden waar de stelling $1 + 1 = 3$ zo van toepassing is als met deze fusie. NPGO&HD erft alle sterke punten van de beide verenigingen en heeft plots een mooie groep medewerkers, wat misschien wel het grootste knelpunt was voor beide verenigingen toen ze nog los van elkaar werkten.

Speerpunten van onze nieuwe vereniging zijn ongetwijfeld de Natuurfotografen Hoge Dijken, de Kerkuilenwerkgroep, de Vogelwerkgroep en de werking rond de aankoop van natuurgebieden. Op korte termijn willen wij de educatieve werking rond de 'Hoge Dijken' opnieuw uitbouwen en ook een paddenoverzet in Gistel en Oudenburg staat op de planning. Andere projecten, zoals een broedvogel- en vleermuizenactie, een cursus natuurverkenner, fondsenwerving, een opknabbeurt van het bezoekerscentrum en een Trage Wegen-werking zitten nog in de pijplijn.

Dat zijn heel wat uitdagingen, maar wij geloven er in! Met een goed professioneel management, een hechte groep medewerkers en vooral met uw steun moet dit lukken!

De grootste uitdaging wordt ongetwijfeld het aantrekken van nieuwe, jonge mensen. Laat dit dan ook een oproep zijn aan iedereen - ja, ook de minder jonge mensen ;-) - die zin heeft om zich 'groen' te engageren. Iedere inbreng, hoe klein ook, is een verrijking! Samen sterk, niet?

*Natuurpunt Gistel-Oudenburg
& Hoge Dijken vzw*

De nieuwe bestuursploeg van NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw met van links naar rechts Dirk Peene, Jan Vandecasteele, Leopold Dewulf, Koenraad Blonrock, Patrick Pottier, Freddy Cordy, Erik Vaneygen en Katrien Vanhouteghem. Foto: Peter Lemmens.

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop | Brugge
Pieter De Conincklaan 108
8200 BRUGGE
050 31 50 01
www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Bynnex

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature , officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
Tel. 051 20 83 41
info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHT WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

**Tuinsappen
Lombarts Calville**
De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1 - 8902 Voormezele (leper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

Shanks geeft uw afval weer energie

**Uw partner
in afvalverwerking**

Shanks Vlaanderen nv
Regenbeekstraat 7C - Roeselare
Tel. 051 23 20 11 - Fax 051 23 20 19
www.shanks.be

Bruggestraat 1
8820 Torhout
T 050-23 07 00
F 050-23 07 01

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Word lid van Natuurpunt!

Natuurpunt beschermt bedreigde en kwetsbare natuur in Vlaanderen, zodat we daar nu én in de toekomst van kunnen genieten. Ook onze regio heeft meer natuur nodig: bomen, orchideeën, paddenstoelen, vlinders, vogels en nog zoveel meer. Maar de natuur staat in onze agro-industriële en stedelijke omgeving zwaar onder druk en gaat er op de meeste plaatsen op achteruit. Om dat te keren hebben we meer leden nodig, zodat we nog meer druk kunnen uitoefenen op het beleid. Ben je nog geen lid of ken je iemand die wel lid zou willen worden? Kijk dan even op www.natuurpunt.be/lidworden.

Deze zomer kan je niet naast Natuurpunt Mandelstreek kijken! We sluiten aan bij de campagne 'Ontdek de natuur van bie oes' (www.natuurvanbieoes.be) en werven een hele zomer lang actief leden. Zo stonden we al op de batjes in Roeselare. In juli en augustus kan je ons nog treffen bij Biovita aan de Meensesteenweg (een van onze sponsors) en in het weekend in het Sterrebos. Verder staan we op 24 en 25 augustus bij de Colruytwinkel in Rumbek en op zondag 27 augustus aan Expo Roeselare voor de fietsvierdaagse 'West-Vlaanderens mooiste'.

Alle Natuurpuntleden kunnen ons helpen leden te werven! Je kan zelf mensen aanspreken, of je kan voorzitter Peter Hantson (0486/899.444) contacteren om mee te helpen op onze Natuurpuntstand. Het worden sowieso aangename en boeiende momenten!

En het belangrijkste: dit is geen wishfull thinking! Dit werkt! (Zie foto.)

Het zwarte neeffje van de 'ooivaard'

Eind mei trok NP Mandelstreek naar de Eifel. Het werd een vierdaagse om lang

Natuurpunt kern Groot-Staden stond tijdens het Pinksterweekend op 'Schone Schaapjes' in Staden.

Samen met Marco Tegelaar, die als professional van de dienst ledenwerving voor alle praktische ondersteuning en knowhow zorgde, bemande de bestuursploeg van Groot-Staden drie dagen een stand. Van de 10.000 bezoekers werden er heel wat aangesproken en velen vulden het wedstrijdformulier in, in de hoop een nestkastje te winnen. Ondertussen konden maar liefst 36 families overtuigd worden om zich aan te sluiten bij de Natuurpuntfamilie. Welkom allemaal!

Foto: Joke Couvreur.

te onthouden. Naast een zangvogelfestijn met tot de verbeelding sprekende soorten als boompieper, fluitier, geelgors, gekraagde roodstaart, grauwe klauwier en paapje, moesten we bijna non-stop de ogen knipperen om tegen de felle zon in de alomtegenwoordige rode vrouwen te bewonderen.

Bij de Alendorfer Kalktriften regende het meikevers, voor velen een nooit gezien schouwspel. En verder zwijgen we over

Zwarte ooievaar (Ciconia nigra).

Foto: Piet Desmet.

de orchideeën, jeneverbessen en vlinders, die we in de buurt van de kratermeren aantreffen. Maar wat het meest tot de verbeelding sprak was de dagelijkse portie zwarte ooievaar.

Bijna even groot als de populaire geluksbrenger, de (witte) ooievaar, zijn beide soorten voor de rest bijna elkaars tegenpolen. De zwarte ooievaar leidt een erg verborgen leven, diep verscholen in afgelegen bossen. Dit mensenschuw zijn maakte van hem 'de vogel des doods', waardoor hij onder meer in Polen fel bejaagd werd en meteen nog zeldzamer werd.

Eind vorige eeuw vestigden ze zich schoorvoetend - opnieuw - in de Ardennen. Het

aantal broedplaatsen nam gestaag toe en schommelt nu in de buurt van een honderdtal. Zowel in Vlaanderen als in Nederland is het aftellen tot wanneer ze hier komen broeden. In Duitsland staat de teller al op ruim vijfhonderd paren.

Anders dan zijn naaste familielid is het geen koloniebroeder en hij bouwt zijn even imposante takkennest - dat jaren dienst kan doen - ergens verstopt tussen de boomkruinen.

Net zoals ooievaars zijn het langeafstandtrekkers, die vooral ten zuiden van de Sahara en in Zuid-Oost-Azië overwinteren. Deze thermiekspecialisten hebben een spanwijdte die vaak 2 m overschrijdt. Broedvogels uit Europa gebruiken twee

trekroutes: een westelijke route via de Straat van Gibraltar en een oostelijke, die over Turkije loopt. Langs die laatste passeren de grootste aantallen. Verrassend is ook dat een afgescheiden populatie in Zuidelijk Afrika helemaal niet trekt en er een standvogel is. Hetzelfde geldt voor een groep zwarte ooievaars die in West-Spanje leven.

Hoewel wijd verspreid over de gematigde zones in Eurazië, blijven ze een schaars verspreide broedvogel, waarvan de totale populatie op een 40.000 wordt geschat. Een soort om te koesteren en een visitekaartje voor de natuurkwaliteit, waar ze voorkomen. Dat hebben we geweten in de Vulkaaneifel!

ICHTEGEM

De origineelste 'nestkast'

Mooie holtes in bomen zijn er altijd te weinig: heel wat vogels en zoogdieren gaan op zoek naar de gezelligste boomholte om hun jongen in groot te brengen of om zelf in te wonen. Daarom zijn hakspechten zulke belangrijke architecten:

zij maken hun eigen holwoningen, die later met veel enthousiasme worden overgenomen door andere dieren.

Deze koolmezen hadden duidelijk geen specht nodig. Zij maakten hun nest in de oude witrode steunpaal van de voormalige toegangsbareel tot het Wijnendalebos. Blijft de vraag: hoe raken die jongen

ooit weer uit die paal? (Tja, zoals mama en papa erin raakten om te broeden misschien?)

PS: De foto's zijn genomen van op afstand én met afstandsbediening, om de vogels niet te verstoren. Maar dat was misschien niet echt nodig, gezien de ligging vlak naast een druk wandelpad... :-)

Deze koolmees (*Parus major*) verdient echt een prijs voor de origineelste nestkast...

Foto links: Koen Maertens. Foto's rechts: Kamil Daneels.

Fonteinpad krijgt officieel naambord

In november 2005 vernamen wij dat de gemeente Ichtegem, op vraag van Westtoer, de principiële beslissing nam om een stuk van voetweg 21 af te schaffen. Je vindt deze voetweg bij de noordrand van het Wijnendalebos. In ruil zou de provincie de 'Duitse betonweg', een privéweg, mogen opnemen in het provinciale fietsroutenetwerk.

Maar deze voetweg bij de noordrand van het Wijnendalebos, beter bekend als het Fonteinpad, is niet zomaar het eerste het beste pad. Heel wat mensen hebben herinneringen aan deze prachtige plek, omdat ze er water kwamen halen aan de Roopijfontein, een bekende bron, tot nitratuurvervuiling daar een eind aan maakte. Voor erfgoedliefhebbers is dit een pad vol verhalen met oude, wellicht vroegmiddeleeuwse wortels. En voor natuurliefhebbers is dit een prachtig pad door een van de natuur- en reliëfrijkste landschappen van de regio.

Er was dus al lang wrevel over het illegaal afsluiten van deze voetweg, maar de nakende afschaffing was de druppel die de emmer deed overlopen. Er werd hard en véél actie gevoerd, we haalden de krant en de regionale televisie. Tot in het Vlaams parlement werden er vragen over gesteld, en uiteindelijk werd het dossier bevroren.

Ondertussen startte de gemeente samen met de milieudienst, de milieuraad en de werkgroep trage wegen een trage wegen-beleid. Stap voor stap krijgen

Het Fonteinpad kreeg een naambord: weer een kleine stap voorwaarts voor dit prachtig stukje erfgoed.

Foto: Noël Sys.

Een kamsalamander (*Triturus cristatus*). Het blijft bijzonder om zo'n prachtig dier tijdens je inventarisaties aan te treffen. Deze komt uit de 'superpoel' bij het Wijnendalebos.

Foto: Dirk Anseeuw.

'trage wegen', waarvan sommige officiële buurtwegen uit de 'Atlas der Buurtwegen' en andere die recenter ontstonden, een opfrisbeurt en naambordje. Dit voorjaar was het de beurt aan het Fonteinpad. Weer een kleine stap voorwaarts voor dit prachtig stukje erfgoed.

Superpoel bij Wijnendalebos

In de lente van 2012 voerden een aantal vrijwilligers van onze vereniging een amfibieëninventarisatie uit in Ichtegem, in de omgeving van het Wijnendalebos. Hiervoor werd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een onderzoeksmachtiging afgeleverd en een ontheffing

verleend op het Soortenbesluit, zodat de salamanders gevangen konden worden met fuiken. In totaal werden er zo 33 poelen geïnventariseerd.

De vondst van 3 kamsalamanders was een aangename verrassing: het was de eerste waarneming van 'kam' in de regio in meer dan een decennium. Uit later onderzoek bleek dat er nog maar op één plaats een heel kleine groep kamsalamanders leefde. Dit maakt dat dit een kwetsbare populatie is, en om hen te helpen liet het ANB in het najaar van 2014 twee nieuwe poelen aanleggen in de omgeving van de bestaande poelen.

Printea
CREATIVE PRINTING

Bruggestraat 113 | TORHOUT
T 050 211 611 | info@printea.be
www.printea.be

De voorbije jaren werden deze populatie en deze nieuwe poelen verder opgevolgd, maar dit jaar was het helemaal prijs: in één van de nieuwe poelen werden zomaar

eventjes 6 soorten amfibieën aangetroffen: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, vinpootsalamander, bruine kikker, groene kikker en ja, ook de kamsa-

lamander. Of hoe een kleine ingreep een explosie aan nieuwe natuur kan opleveren. Op naar zeven soorten?

KORTEMARK

Eindelijk is de Colvebeekzipe() weer bereikbaar*

(*) Ook gekend als het GNOP-gebied.

Wanneer de gemeente Kortemark in 1998 een biologisch erg waardevol gebied overkoopt van het bisdom Brugge, ziet men helaas over het hoofd dat het nieuwe natuurgebied geen officiële toegangsweg heeft. In 1999 en 2000 lukt het nog om een aantal wilgen te knotten en worden er heel wat nieuwe elzen en essen geplant. Ook wordt er een omheining geplaatst om graasbeheer met koeien mogelijk te maken.

Kort na de aankoop ploegt de aanpalende eigenaar de tot dan gebruikte toegangsweg om. Zinvol beheer wordt hierdoor bemoeilijkt, onmogelijk zelfs. Het door velen betreunde gevolg: een voortschrijdende verruiging van de mooie weiden vol dotterbloemen, pinksterbloemen en pijptorkruid.

Na jaren van aandringen en zoeken naar oplossingen, na ontgoochelingen en verse moed, is er sinds eind mei een oplossing.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) kon twee aanpalende weiden kopen zodat het gebied nu vanuit de Koelelarestraat toegankelijk is. Beheer wordt terug mogelijk!

De plannen voor de aanleg van het nieuwe natuurterrein zijn ondertussen ook klaar. De twee aangekochte weiden worden eind 2017 of begin 2018 omgevormd door plaggen en de aanplant van bomen en struiken.

Een belangrijke ingreep hierbij is het opnieuw uitgraven van de historische afvoerrabatten en het gedeeltelijk of geheel herstel van de laantjes in de Colvebeekzipe. Zo krijgt de kwelwerking in dit specifiek gebiedje, aan de voet van de Ruidenberg, opnieuw een kans.

Verder wordt er gekozen voor een grote variatie in boom- en struiksoorten. Ook met de plantafstanden wordt er gespeeld: zo zullen sommige delen van het nieuwe bos meer open zijn dan andere delen. Er komen brede bloeiende bosranden, een elzenbroek onder middelhoutbeheer, uitbreidingsmogelijkheden van de oudbos-

kern, maar ook aandacht voor planten uit de graslandsfeer. De boswachter hoopt met plagwerken de zaadbank in deze val-leigrond te stimuleren. Wie weet wat er nog allemaal verscholen zit.

We houden eraan iedereen die meewerkte om deze redding waar te maken van harte te bedanken en kijken uit naar de eerste 'spadesteek'.

Resultaten paddenoverzet

Voor het vierde jaar op rij organiseerde de Kortemarkse milieuraad een paddenoverzet in de Vrijbosstraat in Zarren. De padden die de bocht afsnijden, dwars over een akker heen, komen achter een afsperring van kippendraad terecht en worden zo naar ingegraven emmers geleid. Er zijn er echter ook heel wat die er voor kiezen om de straat te volgen en zo de gemakkelijkere maar gevaarlijkere lange route te nemen.

Een handjevol enthousiaste vrijwilligers wisselt elkaar af om elke morgen de emmers te controleren en om 's avonds zo veel mogelijk amfibieën van de straat te rapen. Dit jaar werden 252 padden, 5 Al-

Links: de pas aangekochte weilanden met op de achtergrond de oudboskern van het gebied. Foto: Patrick Deruyter. Rechts: het inrichtingsplan van deze weiden (de foto links werd vanop de weg, links onderaan de kaart, genomen). Lichtblauw omlijnd: te plaggen zone blauw: wijd bosverband - oranje: herstel grachten en rabatten - paars: dicht bosverband - rood: bosrand met struiken. Kaart: ANB.

penwatersalamanders en 1 kleine watersalamander geteld. 22 padden haalden de overkant niet.

De aantallen zijn over de laatste vier jaar ferm gedaald. Vooral de Alpenwatersalamander ging achteruit: van 30 exemplaren over 18 en 7 naar nu nog maar 5 dieren. Ook het totale aantal padden zakt jaar na jaar. Naar de oorzaak van die daling

hebben we voorlopig het raden. Slechte weersomstandigheden of laten zomer- en winterbiotoop te wensen over? Aan de inzet van de buurtbewoners en andere overzetters zal het alvast niet liggen.

Bijkomend zijn er dit jaar nog een aantal andere zwarte punten in kaart gebracht zoals de Hogestraat en de Terrestdreef. Acties met kippendraad zijn daar wel

moeilijker omdat de padden daar erg verspreid de weg oversteken. Raapacties waarbij de route wordt afgewandeld zijn daar meer aangewezen.

Vrijwilligers blijven welkom voor de volgende editie en kunnen zich altijd melden via overzet.kortemark@gmail.com of op de facebookgroep 'Paddenoverzet Kortemark'.

MOORSLEDE

Nestkastjes timmeren in 'Klavertje Vier'

Eind maart trok Natuurpunt kern De Reiger naar de 'Gemeentelijke Basisschool Klavertje Vier' om er nestkastjes te timmeren. Samen met de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar timmerden ze

koolmezenkastjes in elkaar. De vrijwilligers van kern De Reiger gaven na het timmeren nog de nodige tips over het ophangen van de nestkastjes en hopelijk zijn er ondertussen heel wat bewoond.

Foto: Natuurpunt kern De Reiger.

TORHOUT

Nachtvinders in het Groenhovebos

Zaterdagavond 13 mei zette Wim Declercq, op vraag van Natuurwerkgroep Torhout, zijn nachtvindervallen op in het Groenhovebos. Nadat de nodige vergunningen in orde waren, werden op het heideterreintje 4 Skinnervallen geplaatst: 3 met een HPL-kwikdamplamp en één met twee UV-A 20W spaarlampen. Tijdens het opzetten konden de vrijwilligers genieten van een prachtige sterrenhemel boven Groenhovebos. Helaas zorgt een open hemel voor sterke afkoeling en dat is niet zo positief voor een goede nachtvindervangst.

Zondagmorgen was iedereen welkom om de vallen mee leeg te maken en de vangst te determineren. In totaal vonden we 44 soorten, waarvan de 52 meikevers (*Melolontha melolontha*), draak (*Harpyia milhauseri*), populierenpijlstaart (*Laothoe populi*) en enkele zeldzamere bladrollers de spectaculairste vangsten waren.

De bijzonderste vangst was de zwarte haakbladroller (*Ancylis upupana*). De rups van deze nachtvinder leeft in een bladrol op berk, eik of olm, boomsoorten die ruimschoots aanwezig zijn in Groenho-

De eerste zwarte haakbladroller (*Ancylis upupana*) van West-Vlaanderen werd aangetroffen in het Groenhovebos. Foto: Wim Declercq.

vobos. De volgroeide rups overwintert in een cocon om dan in het voorjaar te verpoppen. De volwassen dieren vliegen van mei tot juni.

We vingen welgeteld één exemplaar van deze prachtige bladroller. Dit is een zeldzame en lokale soort in België, die voornamelijk wordt waargenomen in

het noorden van het land. Dit exemplaar was ook het eerste ooit dat op waarnemingen.be werd gemeld vanuit West-Vlaanderen. Maar misschien breidt de soort zich uit, want op 26 en 27 mei werd er ook een exemplaar gemeld uit Doeveren-West, op de grens van Oostkamp en Zedelgem.

Paddenoverzet in mineur

Voor het vierde jaar op rij zetten we amfibieën over in de Koolskampstraat, omdat de poelen bij het Ruytershof een ongehoofde aantrekkingskracht uitoefenen op deze diertjes. Ondertussen werd de Koolskampstraat, zeker met de werken aan de Roeselaarseweg (N32), plots nog een belangrijkere sluipl- & verbindingsweg.

Maar de resultaten vallen tegen: na ons eerste superjaar, vier jaar geleden, vallen we nu terug op minder dan een derde aan overgezette dieren. In 2014 zetten we 820 dieren over; in 2015 waren het er nog 672, in 2015 telden we er 498 en nu nog maar 256.

En de oorzaak? Geen idee. We waren alleszins ruim op tijd met de vanginstallatie. Heeft de aanleg van de nieuwe aardgas- hoofdleiding tussen Alveringem en Maldegem in 2014 en 2015 het gebied te veel verstoord? Zijn de reigers actiever? Is

het verdwijnen van weer enkele graslanden en ruige hoekjes een nekschot voor

deze populatie? Zijn het de kwakkelwinters? We weten het echt niet.

Dank aan alle vrijwilligers voor het opzetten van de afrastering, het dagelijks controleren van de emmers en het afbreken. Ook de stadsdiensten mogen we niet vergeten: zij plaatsten de nodige signalisatieborden.

En als laatste, een woordje van dank aan de bewoners van het Ruytershof, waar we de amfibieën in de poelen mochten uitzetten. Foto: Jozef Germonprez.

bezoekerscentrum **De Blankaart**

Iepersteenweg 56, 8600 Woumen
051 54 59 48 - blankaart@west-vlaanderen.be

Het Landschap, het Monument!
met werken van Peter Bossu en Johan Lowie
Tentoonstelling van 1 juli tot 3 september

Ravotterskampen
i.s.m. Sport Vlaanderen Woumen
10 t.e.m. 14 juli: voor 7 tot 9-jarigen
21 t.e.m. 25 augustus: voor 10 tot 12-jarigen

Nachtje Blankaart
Tweedaagse voor kinderen en [groot]ouders
Zaterdag 19 en zondag 20 augustus

Passage Vierdaagse van de IJzer
Woensdag 23 augustus

Elke dag open in juli en augustus van 10.30-12u en 13.30-17.30u
Ontdek meer op www.blankaart.be
en ontvang onze nieuwsbrief in je mailbox.

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Echte Kamille (*Matricaria chamomilla*)

Echte kamille is een plant uit de composietenfamilie met witte lintbloemen en gele buisbloemetjes. Er zijn geen stroschubben in het bloemhoofdje en de bloembodem is hol. De verspreide en geveerde blaadjes bestaan uit heel smalle, bijna lijnvormige slippen. Tegenwoordig is de plant verspreid in heel Europa. Het is een pioniersplant die voorkomt langs wegen en op akkers, braakliggende en ruderaal terreinen (verwaarloosde plekken met afval en puin). 'Matricaria' is afgeleid van 'mater', moeder, en van 'caria', wat zorg betekent. 'Chamomilla' heeft Griekse wortels en is een samenstelling van 'chamae', grond, en van 'melon', appel: volgens sommigen ruikt kamille naar appeltjes.

De oude Egyptenaren beschouwden kamille omwille van de vele medicinale toepassingen als bloem van de zonnegod Ra. In de maag van Ramses II werd kamillestufmeel gevonden. Nog steeds kweekt men in Egypte veel kamille, zowel voor eigen gebruik als voor de export. Ook Hippocrates en Dioscorides erkenden de vele medicinale eigenschappen van kamille. Volgens de signatuurleer is Echte kamille omwille van de holle bloembodem geschikt voor holle organen als maag en baarmoeder.

In de fytotherapie gebruiken we de bloemhoofdjes zowel in- als uitwendig. Orale inname, zoals een infusie of tinctuur, werkt heel goed bij darmkrampen, gebrekkige eetlust, misselijkheid en braken, milde acute en chronische ontstekingen van maag- en darmslijmvlies en moeilijke spijsvertering. Deze wonderplant werkt ook kalmerend op het zenuwstelsel en wordt ingezet bij angst, prikkelbaarheid, rusteloosheid en stress. Ze is ook heel geschikt voor kinderen met ADHD, bij nachtmerries en lichte vormen van slapeloosheid. Uitwendig, bv. in olie of zalf, wordt Echte kamille toegepast bij huidproblemen als (luier)eczeem, insectenbeten, jeuk, kleine (brand)wonden en zonnebrand.

De etherische olie uit de bloemhoofdjes wordt veel gebruikt in cosmetische producten als crème, massageolie, parfum, shampoo voor blond haar en zeep. Culinair wordt Echte kamille gebruikt in sommige aperitieven, likeuren en sherry's. Uit de bloemen wordt ook gele verfstof gemaakt.

Wereldwijd wordt er jaarlijks een 5.000 ton kamille commercieel geoogst. Argentinië is de topproducent, in Europa is Spanje de grootste leverancier. Opgelet: verwar niet met Reukloze kamille die grotere bloemen heeft, een volle bloembodem en, zoals de naam aanduidt, veel minder geurend is.

Recept voor rustgevende thee: meng gelijke hoeveelheden citroenmelisse, kamillebloemen en lindebloemen. Maak hier een thee van met ongeveer 1 koffielepel van het mengsel per kopje. Overgieten met (bijna) kokend water

en laat een vijftal minuten trekken. Dit is een lekkere thee, zeker voor mensen die niet zo graag pure kamillethee drinken.

Smakelijk!

Rita Gesquiere

Foto: www.feelgoodlab.eu

Kamille

Wuivend in de zachte voorjaarswind. Staat stevig het groeiende koren. Laag, aan de voet een nieuw leven begint. Schuchter, kruipend haast in de voren.

Hoger en hoger steeds 't koren wast. En mee groeit met vaste wille. Zich diep bewust dat nederigheid past. Aan de rand van de akker, kamille.

De bezitter van de vruchtbare grond. Gaat over de landen al keurend. Trots op zijn graan dat zo stevig al stond. Merkt niets van de kamille zacht geurend.

Het koren wordt rijp en dankbaar gemaaid. Maar hij die het zigt* daar hanteerde. Is juist om de kamille nog heen gedraaid. Dat bloeiend naar de zon zich keerde.

't Bloeiende en geurde en rekte zich uit. Al was 't klein in de schaduw begonnen. Een vrouwtje kwam langs en plukte het kruid. En dacht: Ik heb gezondheid gewonnen!

*Gereedschap om te maaien – soort zeis op korte steel.

*De schrijver van dit gedicht is mij niet bekend.

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
Hubert.Davidts@pandora.be

**FINTRO KANTOOR
MAERTENS**
BANK & VERZEKERINGEN
FSMA 102761 cB - 107890 A

Oostendestraat 1
8820 TORHOUT
TEL 050 21 15 11
FAX 050 21 61 93
fintro-torhout@fintro.be

www.kantoormaertens.be

ONS ASSORTIMENT

BIOLOGISCHE EN NATUURLIJKE VOEDING • VERSAFDELING
GLUTENVRIJE EN DIEETVOEDING • VEGETARISCHE VOEDING
BIO GROENTEN EN FRUIT • BIO-NATUURSLAGERIJ
VOEDINGSSUPPLEMENTEN • LICHAAMSVERZORGING
GEZELSCHAPSSPELEN • GEZONDHEIDSBOKEN
NATUURCOSMETICA • ...

BRUGGE ST-ANDRIES
TORHOUTSESTEENWEG 179

BRUGGE ST-KRUIS
MAALSE STEENWEG 299

ROESELARE
MEENSESTEENWEG 51

WWW.BIOVITA-SHOP.BE

activiteitenkalender

Tentoonstelling 'Het landschap, het Monument!'

Diksmuide

Van vrijdag 30 juni
tot zondag 3 september

In Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart, Iepersteenweg 56 in Diksmuide kan je tot 3 september schilderijen over de Westhoek komen bewonderen van Peter Bossu en Johan Lowie. Een pleidooi voor meer waardering van levende monumenten. Elke dag toegankelijk van 9.30 u. tot 12.00 u. en van 13.30 u. tot 17.30 u. Gratis toegang.

Organisatie: Bezoekerscentrum 'De Blankaart'

Planten in de Zwinduinen

Knokke

Zondag 2 juli om 8.30 u.
(carpooling) of om 9.15 u.
ter plekke (17.00 u.)

Het is een traditie om tijdens de zomerperiode met de plantenwerkgroep Zwalmop een duinenwandeling te organiseren. We ontdekken opnieuw een stukje Vlaamse duinen met een boeiende plantengroei. Tijdens de voormiddag bezoeken we de Groenpleinduinen en na de picknick de Kleyne Vlakte. Breng loep, plantengids en picknick mee, en kijk eventueel eens vooraf op www.natuurenbos.be/zwinduinen.

Afspraak om 8.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling of om 9.15 u. op het Oosthoekplein in Knokke. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).

Organisatie: ZWALMOP

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de vallei van de Mouwbeek Zedelgem

Woensdag 5 juli om 19.30 u.

(21.30 u.)

Zie artikel p. 32 van deze 'knotwilg'.

Zwaluwenfietstocht in Vijfwegen Staden

Zondag 9 juli om 14.00 u.
(16.30 u.)

We vertrekken met de fiets voor een toertje vol zwaluwen. We gaan gierzwaluwen bekijken, stoppen bij een boerderij waar je omver gevlogen wordt door de boerenzwaluwen en eindigen bij een kolonie huiszwaluwen. Afspraak bij het stationsgebouw van Vijfwegen, Ontmijnersstraat 1 in Westrozebeke. Meer info bij Ivan Brueneel (0496/365.628).

Organisatie: NP GROOT-STADEN

i.s.m. SLS 't West-Vlaamse Hart

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: domein Doornhoek Gistel

Woensdag 12 juli om 19.30 u.
(21.30 u.)

Zie artikel p. 32 van deze 'knotwilg'.

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Werken Kortemark

Woensdag 19 juli om 19.30 u.
(21.30 u.)

Zie artikel p. 32 van deze 'knotwilg'.

Wandeling over het Fonteinpad Ichtegem

Zondag 23 juli om 10.00 u.
(11.30 u.)

We starten aan het kapelletje in de Zuster Clarastraat (kruispunt Fonteinstraat - Zuster Clarastraat) in Ichtegem voor een wandeling over voetweg 21. Na de wandeling bieden we je traditiegetrouw een aperitiefje aan. Meer info bij Bart Van Thuyne (0479 /812.963).

Organisatie: NATUURPUNT TORHOUT

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de Krekemeersen Kortemark

Woensdag 26 juli om 19.30 u.
(21.30 u.)

Zie artikel p. 32 van deze 'knotwilg'.

Vakantietrip Ruimte Diksmuide naar 'Val de Canche'

Frankrijk

Zondag 30 juli om 7.30 u.
(22.00 u.)

Godfried Vandenberghe neemt ons dit jaar mee naar de vallei van de Canche (Kwinte), in het zuiden van het voormalige graafschap Artois (Artesië), thans onderdeel van het Franse departement Pas-de-Calais. Het wordt een welkome afwisseling van historische nederzettingen en verrassend mooie landschappen.

's Voormiddags bezoeken we Vieil-Hesdin. Dit onooglijke dorp was eens de derde belangrijkste stad van de Artois (na Arras en Saint-Omer), totdat Keizer Karel haar in 1553, om strategische redenen, met de grond gelijkmaakte.

's Middags picknicken we in Hesdin, de nieuwe stad die Keizer Karel (uit spijt?) liet bouwen na de verwoesting van het oude Hesdin. En omdat zijn architect uit Utrecht kwam, kunnen we hier een stad in zuiver Nederlandse stijl verkennen.

Na een koffiepauze trekken we naar Neuville-sous-Montreuil. Daar vind je sinds 1872 een merkwaardig heropgebouwd kartuizerklooster. We laten ons rondgidsen in het klooster met, in de voormalige refter, de beklijvende fototentoonstelling "Quand la Chartreuse était Belge".

Een laatste tussenstop brengt ons in 'Etaples-sur-Mer', waar de Canche het zeegat kiest. Wij trekken er naar 'Restaurant Planète Océan' voor de salade 'terre et mer'.

Praktisch:

Inschrijven tot en met 21 juli bij Jozef Dumoulin (051/500.866 of ruimte.diksmuide@skynet.be). Deelname kost € 55 p.p., over te schrijven op rekening BE47 0680 6704 2080 van Ruimte Diksmuide. In deze prijs zijn voorbereiding, busrit, begeleiding, documentatie, toegang en gids museum Vieil-Hesdin, avondmaal en fooi chauffeur inbegrepen. Een picknick voor 's middags breng je zelf mee. Opgelet: vergeet niet om eerst Jozef te con-

activiteitenkalender

tacteren vóór je betaalt. Betaling alleen geldt niet als inschrijving en het aantal plaatsen is beperkt. Afspraak om 7.30 u. bij het station van Diksmuide (Bortierlaan). Meer info bij Jozef.

Organisatie: RUIMTE DIKSMUIDE

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: het Praatbos

Diksmuide

Woensdag 2 augustus

om 19.30 u. (21.30 u.)

Zie artikel p. 33 van deze 'knotwilg'.

'Het Grote Vlinderweekend' van Natuurpunt

Vlaanderen

Zaterdag 5 en zondag 6 augustus

Boomblauwtje, dagpauwoog, landkaartje,... Het zijn allemaal vlinders waar Natuurpunt graag het fijne van weet. Natuurpunt nodigt iedereen uit om de vlinders in de tuin te tellen en de aantallen door te geven. Nuttig voor ons en leuk voor jezelf! Met deze telling leer je de vlinders herkennen en geven we tips voor een vlindervriendelijke tuin. Tel mee op zaterdag 5 en zondag 6 augustus! Meer info op www.vlinderweekend.be.

Organisatie: Natuurpunt vzw

Vleermuizenwandeling in het Sterrebos

Roeselare

Zaterdag 5 augustus om 21.00 u. (23.00 u.)

Erik Naeyaert volgt al jaren de vleermuizen op in het Sterrebos, en deze keer kan je mee! Na een korte uitleg gaan we op stap door het donkere bos om vleermuizen te zoeken en te determineren. Gewapend met batdetector en nachtkijker zullen we beslist enkele soorten kunnen vinden.

Afspraak op de parking van het provinciedomein in de Sterrebosdreef, net ten westen van het kruispunt met de Moorseeelsesteenweg. Meer info bij Michaël Parmentier (0483/638.090).

Organisatie: Vleermuizenwerkgroep NP

'Het Grote Vlinderweekend' Vlindertocht in het Groenhovebos Torhout

Zondag 6 augustus om 10.00 u. (11.30 u.)

In en rond het bos vind je heel wat bijzondere vlinders, stuk voor stuk juweeltjes. Het heideveldje is dan weer de plaats bij uitstek om met kinderen een zoektocht naar de geheimzinnige eikenpage te ondernemen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245) of op de facebookpagina van Natuurpunt Torhout.

Organisatie: NP TORHOUT

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: de zuidflank van de Ruidenberg Koekelare

Woensdag 9 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)

Zie artikel p. 33 van deze 'knotwilg'.

Geef 'De Kleiputten' én jezelf een verwenbeurt

Roeselare

Zaterdag 12 augustus om 9.00 u. (16.00 u.)

Soms moeten we zelfs spontane natuur een handje toesteken. Na de kleiontginning ontwikkelde de kletsnatte groeve zich als een zeer gevarieerde moerasbiotoop. Om dit zo te houden en verbossing tegen te gaan, moeten we jaarlijks bijspringen. Een eerste aanzet hiertoe is het maaien van de grazige hellingen samen meteen deel van de wilgen- en rietzone. Heel veel handen zijn welkom om het maaisel en de takkenbossen af te voeren. Hiermee herstellen we de takkenwallen en vullen die aan. Minder arbeidsintensieve opties zijn nestkastennazicht, licht snoeiwerk of hulp bij de catering. Uitdroging geven we geen kans: de dag door worden de naarstige deelnemers gelaafd. Op de middag voorzien we een picknick. Traditioneel sluiten we af met barbecue en groentenbord.

Handschoenen en werkgerief hebben we voor iedereen. Alleen nog een seintje van jouw kant om in te schatten welke natte en droge porties we moeten voorzien.

Afspraak op de parking van de kleiputten in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). En wie maar een halve dag kan komen helpen, is zeker ook welkom. Meer info en aanmelden bij Piet Desmet (051/225.852).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Paris à Velo

Parijs

Zondag 13 augustus om 6.30 u. (23.00 u.)

We gaan fietsen in het centrum van Parijs en maken een tocht langs alle topattracties. Afspraak om 6.30 u. bij de sporthal van Ichtegem (Keibergstraat 30), waar de bus ons opwacht. Ontbijten doen we onderweg en fietsen huren we in Parijs. We vertrekken bij de Arc De Triomphe voor onze tocht van ca. 7 u., maar onderweg voorzien we de nodige stops. We zijn terug in Ichtegem rond 23.00 u. De deelnameprijs bedraagt € 80. Daarin zijn vervoer, ontbijt, huur van de fietsen, begeleiding en documentatie inbegre-

pen. Middag- en avondmaal zijn niet inbegrepen, maar we kennen de nodige adresjes waar je voor een schappelijke prijs iets kan eten.

Geïnteresseerd? Neem dan contact op met Georges Pollentier (pollentiergeorges@outlook.com of 051/589.418). Opgelet: er zijn nog maar een vijftal plaatsen vrij.

Organisatie: NP RUIDENBERG

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: de Vijver

Ichtegem

Woensdag 16 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)

Zie artikel p. 33 van deze 'knotwilg'.

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: wegen en wegjes rond 'de Engel'

Ichtegem

Woensdag 23 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)

Zie artikel p. 33 van deze 'knotwilg'.

'Nacht van de Vleermuis' van Natuurpunt

Vlaanderen

Vrijdag 25

& zaterdag 26 augustus

Op tientallen plaatsen in Vlaanderen kan je met gidsen en vleermuisverklippers op zoek naar deze fascinerende luchtacrobaten. En op heel wat plaatsen worden er ook nachtvindervallen uitgezet, zodat je hun prachtige prooien van dichtbij kan bewonderen. Als je wil weten waar er vrijdag 25 en zaterdag 26 augustus vleermuisactiviteiten georganiseerd worden, kijk dan op www.nachtvande-vleermuis.be.

Organisatie: Natuurpunt vzw

Van bos naar heide en weer bos Torhout

Zondag 27 augustus om 10.00 u. (11.30 u.)

De ontginning van de oerbossen in onze regio had tegen het jaar 1.000 tot gevolg dat dit gebied één grote, bijna verlaten woestini werd. Vandaag brengen we die geschie-

denis tot leven.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245) of op de facebookpagina van Natuurpunt Torhout.

Organisatie: NP TORHOUT

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

Zondag 27 augustus om 14.30 u. (16.00 u.)

Kom zondag eens wandelen in de Swal, want er is altijd wel wat te beleven. Daarna wandelen we naar de top van de berg, van waar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. En nadien praten we bij in 'De Klyteput'. Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (051/589.418).

Organisatie: NATUURPUNT RUIDENBERG

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: De Swal & zomers etentje

Koekelare

Woensdag 30 augustus om 18.30 u. (wandeling) of 20.00 u. (etentje)

Zie artikel p. 34 van deze 'knotwilg'.

'Arboretum by night': dieren in het duister

Koekelare

Vrijdag 1 september om 20.00 u. (23.00 u.)

Kom mee genieten van het donker! Met ervaren gidsen gaan we op zoek naar muizen met en zonder vleugels en lokken we nachtvinders met lekkers en licht. De themawandelingen starten om 20.15 u., 21.15 u. en 22.15 u. Tussendoor kan je beestige beelden van wildcams uit de omgeving bekijken en genieten van een drankje. Een gratis activiteit voor het hele gezin! Breng wel een hoofd- of zaklamp, een muggenstick en warme kledij mee.

Afspraak op de parking van het arboretum aan de Bovekerkestraat in Koekelare. Neem bij het kruispunt Bo-

vekerkestraat / Provinciebaan (N363) de richting Bovekerke. Na 190 m. vind je rechts de parking en de toegang van het arboretum. Parkeren doe je best op de parking van Koekelarebos: draai bij het kruispunt Provinciebaan / Litterveldstraat de Litterveldstraat in. Na 150 m. vind je de parking rechts, aan een onverharde weg. Meer info bij Sarah Defoort (051/582.864).

Organisatie: NP Ruidenberg i.s.m. ANB

Benefietbarbecue GO!

Campus Eureka

& Natuurpunt Torhout
Torhout

Zaterdag 2 september

Voor de zevende maal organiseren GO! Campus Eureka en Natuurpunt Torhout een benefietbarbecue. Iedereen is welkom! Wij hopen zo veel mogelijk deelnemers te mogen begroeten.

Programma:

- De ganse dag (vanaf 9.00 u.) kan je deelnemen aan allerlei bordspelen. Dit wordt georganiseerd door Woodland Mages, een fantasy gaming club uit Torhout die elke donderdagavond samenkomt.
- Om 17.30 u. is er een geleide wandeling in het natuurgebiedje op het schooldomein. We gaan o.m. de steenuilenbak inhuldigen, die gemaakt werd door de leerlingen van de houtafdeling van de school.
- De barbecue start om 18.00 u. met een heerlijk aperitief.
- Vanaf 19.00 u. starten we met de maaltijd.

Inschrijven:

De kostprijs bedraagt €17 voor volwassenen en €10 voor kinderen tot 12 jaar; één drankje inbegrepen. Een vegetarisch alternatief is mogelijk. Vermeld dit bij inschrijving. Schrijf het juiste bedrag over naar rekeningnummer BE74 2800 4613 9907 op naam van FSC-KRING. Bij mededeling zet je 'Natuurpunt', het aantal mensen waarvoor je betaalt en eventueel 'vegetarisch'. Bevestig je inschrijving via doodle <https://doodle.com/poll/mbarwwbx6mqhqb82> (daar kan je ook zien wie er allemaal bij zal zijn) of stuur

activiteitenkalender

een mailtje naar watthypeter@hotmail.com. Afspraak in GO! Campus Eureka, Rijselstraat 110 in Torhout.

De opbrengst van deze barbecue wordt, zoals bij elke editie, verdeeld tussen het vergroeningsproject op GO! Campus Eureka en Natuurpunt Torhout.

De school heeft de voorbije jaren al heel wat projecten kunnen verwezenlijken dankzij deze benefietactie, zoals de aanleg van een amfibieënpool, maar droomt nog van een educatief wandelpad en extra picknicktafels om zo nog meer openluchtlessen te organiseren. Natuurpunt Torhout kan elke euro goed gebruiken voor het aankoopproject in Groenhovebos. De vereniging probeert zo veel mogelijk percelen in dit versnipperde bos aan te kopen en voert er werken uit die landschap, natuur en recreatie ten goede komen.

Organisatie: de directies en het MOS-team van GO! Campus Eureka & NATUURPUNT TORHOUT.

Plantenwandeling in het Polygoonbos

Zonnebeke

Zaterdag 2 september om 13.30 u. (17.00 u.)

Het bekendste bos van Zonnebeke is het Doelbos of Polygoonbos, zo'n 80 ha. groot en met meer dan 5 km wandelpaden. Het bestaat in hoofdzaak uit dennensoorten maar er werden ook diverse loofhoutpercelen aangeplant. Het bos werd tijdens de Eerste Wereldoorlog volledig verwoest. Het had een strategische ligging op de Midden-West-Vlaamse Heuvelrug en lag aan het front van de leperboog. Enkele bunkerrestanten en twee Commonwealth-begraafplaatsen zijn er de stille getuigen van de 'Grote Oorlog'.

Langs de dreven, in de droge en natte heideveldjes en bij de Polygoonbeek vind je heel wat bijzondere planten. En wie goed uitkijkt, ontdekt misschien ook een boomvalk of sperwer! Meer info op www.natuurenbos.be/polygoonbos.

Afspraak op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare om 13.30 u. of om 14.15 u. ter plaatse, op de parking bij het kruispunt Lange-dreef-Lotegatstraat. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Wandeling in 'De Vierkaven'

Moorslede

Zaterdag 2 september om 14.00 u. (15.30 u.)

In dit 18 hectare grote domein van het Agentschap voor Natuur en Bos vind je een gevarieerd landschap met boomgaarden, gelegde hagen, loofhout, naalddhout en weiden. Het waterleven is er goed vertegenwoordigd dankzij het moeras aan de Roeselaarsebeek en de talrijke poelen. Op een mooie dag kan je er prima vlinders spotten en dankzij de vogelakertjes kunnen ook patrijs, ringmus en veldleeuwrik er hun kostje bij elkaar scharrelen.

Afspraak op de parking van het domein in de Nettingstraat in Moorslede, vlak bij het kruispunt met de Vagevuurstraat. Doe wandelschoenen aan en breng eventueel een fototoestel of verrekijker mee. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (051/771.213)

Organisatie: NP DE REIGER & NP MANDELSTREKE

'Buschleeuwen en Spa-garden'

Torhout

Zaterdag 9 september om 9.00 u. (12.00 u.)

Ga met de boswachter op stap in het Wijnendalebos. Hij neemt je deze Open Monumentendag mee op ronde en vertelt je over de historische sporen in dit waardevolle boslandschap. Oude bomen, kluizenaars, oorlogen, vergeten vijversystemen,... Wijnendalebos is zoveel meer dan een groen decor: het is een schatkamer aan cultuurhistorische elementen. Komt dat zien en beleven!

Afspraak op de parking links van het kasteel van Wijnendale (Fonteinpad 2, Torhout). Meer info bij Koen Maertens (0474/897.367).

Organisatie: ANB

Plantenexcursie in het Sterrebos

Roeselare

Zaterdag 9 september om 13.30 u. (17.00 u.)

Het is al lang geleden dat we provinciaal domein 'Sterrebos' in Rumbeke botanisch nog eens grondig bekeken hebben, maar

vandaag gaan we ervoor. Bos, moeras en vijveroevers kunnen een mooie plantenlijst opleveren!

Het is tegelijkertijd een prima moment om iedereen die minder vertrouwd is met determineren in te wijden in de lokale flora. Breng dus zeker een loop en plantengidsen mee. Afspraak op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare om 13.30 u. of om 13.45 u. ter plaatse, op de parking van het provinciedomein in de Sterrebosdreef, net ten westen van het kruispunt met de Moorseelsesteenweg. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Vleermuizenwandeling in het park Mariënstede

Moorslede

Zaterdag 9 september om 20.00 u. (22.00 u.)

Tijdens 'de nacht van Mariënstede' kan je mee vleermuizen zoeken met twee experts. Na een korte presentatie volgt een korte wandeling door het park om vleermuizen te spotten. Afspraak in Mariënstede, Remi-Dewittestraat 6 in Dadizele (Moorslede). Meer info bij Eric Naeyaert (erik.naeyaert@skynet.be).

Organisatie: Vleermuizenwerkgroep NP

20 jaar Natuurpunt in Gistel & Oudenburg

Oudenburg

Zondag 10 september vanaf 14.00 u. (18.00 u.)

Dit jaar is Natuurpunt voor het 20e jaar actief in Gistel en Oudenburg, en op 6 juni smolten Natuurpunt Gistel-Oudenburg en

de Vrienden van de Hoge Dijken vzw samen tot Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw. Kortom: redenen genoeg voor een feestje!

Dat vierden we deze zondagnamiddag met een groot familie-evenement.

Doorlopend:

- Bar.
- Bijenhotelletjes maken.
- Fototentoonstelling
- Nestkastjes timmeren.
- Pannenkoeken.

- Vogels observeren met telescoop en verrekijker.

- Waterbeestjes scheppen.

Verder zijn er nog begeleide natuurwandelingen door het domein om 13.30 u., 14.30 u. en 15.30 u., en speciale kindervandelingen om 14 u. en 16 u. Het volledige programma vind je in de loop van augustus op onze facebookpagina. Meer info ook in 'De Groene Flits' van september.

Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP Gistel-Oudenburg

& Hoge Dijken vzw

Controle slaapmuizenkasten

Zaterdag 16 september

vanaf 8.00 u.

De 'slaapmuisvrienden' gaan weer slaapmuizenkastkasten controleren in Ploegsteert. Een unieke kans om eikelmuisen en hun sporen te zien. Wie geïnteresseerd is om mee te gaan, kan contact opnemen met Geert Carette (geert.carette@skynet.be of 0484/183.761). Je kan zowel een hele als een halve dag aansluiten.

Organisatie: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt

Spinnen in 'De Hoge Dijken'

Oudenburg

Zondag 17 september om 9.00 u.

(12.00 u.)

Samen met een specialist gaan we spinnen zoeken in 'De Hoge Dijken'. Welke soorten zitten er? En zijn die misschien gevaarlijk? Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Excursie NP Mandelstreek naar

Zwaanhoek en Hoge Dijken

Oudenburg

Zondag 17 september om 08.30 u.

(halve of hele dag)

In het vorige nummer van 'de knotwilg' stelden we de koepel 'Midden-West-Vlaanderen' voor, en vandaag gaat NP Mandelstreek op bezoek in het werkingsgebied

van NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken (zie ook artikel p. 4 van deze 'knotwilg').

Afspraak om 8.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling, om 9.15 u. in de Sneppenstraat in Oudenburg of om 13.00 u. bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Philippe Deprez (050/347.824).

"De Zwaanhoek is van groot belang voor allerlei weide- en moerasvogels. Duizenden ganzen overwinteren er. Grutto's en kieviten zijn vrij algemeen in de Zwaanhoek. De percelen waar ze broeden zijn die waar een zeer korte vegetatie en hoge vegetatie afwisselend voorkomen en dan liefst in de buurt van natte depressies. De korte vegetatie hebben ze nodig om hun nesten te maken, terwijl ze met hun lange snavel voedsel verzamelen in de drassige stukken weiland. Tureluur broedt jaarlijks in de buurt van de meest zilte putten. Verder broedt scholekster in het westelijke gedeelte van de Zwaanhoek op reliëfrijk grasland in de omgeving van akkerland. Kluut wordt zowat jaarlijks aangetroffen met steeds vaker ook één of enkele broedgevallen. De concentratie aan broedende rietvogels is het grootst in de meest zuidelijke plassen, omdat zich daar een goed ontwikkelde rietvegetatie bevindt. Kleine karekiet en rietzanger broeden hier vrij talrijk. De kleine karekiet wordt zowel in kort als in lang riet waargenomen, omdat de vogel broedt in kort riet maar als zangpost is lang riet voor de vogel essentieel. Bosrietzanger broedt jaarlijks in verlande veenputten met struweel. Ook het zeldzame baardmannetje, de bruine kiekendief en de waterral broeden in het riet. Indien het niet vriest blijven ze overwinteren."

"De Hoge Dijken staat in Vlaanderen vooral bekend als belangrijk vogelgebied. Jaarlijks overwinteren tot 5.000 watervogels in en om het domein. Vooral voor smient, wintertaling, brilduiker en roerdomp vormt het domein een belangrijk overwinteringsgebied. Een buitenbeentje is zeker de grote zaagbek die hier een jaarlijkse overwinteraar is. Het bezoekerscentrum ontleent er zijn naam aan. Tot de jaarlijkse broedvogels op het domein behoren o.a. kuifeend, fuut en

bergeend. Tientallen oeverzwaluwen vinden in de zandige oeverwanden eveneens een uitstekende broedbiotoop. Ook voor veel trekvogels vormen 'de Hoge Dijken' tijdens het voor- en najaar een uniek oriëntatiepunt of zelfs een aangename rustplaats. Dit unieke pareltje is niet enkel voor vogels een paradijs. Dankzij de verscheidenheid van het gebied - van droge, zure zandgrond tot vochtig grasland - vormt het ook voor veel planteninsecten en zoogdieren een uitstekend biotoop. Gele luzernevlinder, koninginpage en vuurvinder zijn hierbij de opmerkelijkste soorten, maar ook dichtheden van meer dan 200 icarusblauwtjes over een afstand van 1 kilometer wijzen op een mooie vlinderbiotoop. Ook de tijgerspin heeft het domein ondertussen gevonden. De opvallendste vegetatie kom je op de warme zandoevers tegen. Muizenootje en zandblauwtje domineren tussen de groene bedjes van mossen (waaronder bekermos en rendiermos) en gele bosjes van brem en gaspeldoorn. Aan de oevers kan je tussen het vele riet tanzad en watermunt ontdekken."

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Beleef de najaarstrek

in 'De Kleiputten'

Roeselare

Zondag 17 september om 10.00 u.

(11.30 u.)

Hoewel het reservaat maar een beperkte oppervlakte heeft, vormt het een sterke aantrekkingspool voor vele doortrekkende water- en zangvogels. Als rustgebied oefent het moerasgebied een onmiskenbare magneetfunctie uit op de ruimere omgeving, zeker sinds de recente groei van het aangrenzende Bergmolenbos. Verrassingen zijn in deze periode nooit ver weg, en ijsvogel en zeldzame reigersoorten horen daar ook bij.

Reken daarbij de libellen-, sprinkhaan- en vlindersoorten tussen de late herfstbloei en veel smakelijke bessen, en je weet dat deze wandeling iedereen van begin tot eind zal boeien. Twee natuurgidsen helpen je dit natuurjuweeltje te ontdekken.

Afspraak op de parking van De Kleiputten in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Piet Desmet (051/225.852).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

activiteitenkalender

Muizenissen onder de bomen

Torhout

Zondag 17 september om 10.00 u. (11.30 u.)

De vruchten van bomen vormen het wintervoedsel van heel wat kleine zoogdieren. Zij zorgen op hun beurt, door het aanleggen van voorraden, voor de verspreiding van al deze zaden. Vandaag gaan we op zoek naar sporen van eekhoorns, konijnen, muizen, reeën en vossen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245) of op de facebookpagina van Natuurpunt Torhout.

Organisatie: NP TORHOUT

Werkdag in het Groenhovebos

Torhout

Zondag 24 september vanaf 9.00 u. (13.00 u.)

Steek je graag de handen uit de mouwen? Wil je helpen om van Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken? Kom dan helpen op onze beheerwerkdagen. Ook als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom. Op dit ogenblik werken we aan 3 projecten:

- De meeste percelen die we aankochten staan vol laurierkers, lijsterbesspirea en Pontische rododendron. Heel wat werk dus om deze sierplanten te verwijderen en zo plaats te maken voor de wilde planten die echt in het Groenhovebos thuishoren.
- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout: we bestrijden er adelaarsvarens, Amerikaanse vogelkersen en berken zodat de heide meer licht en ruimte krijgt.
- We zijn ondertussen de eigenaars geworden van heel wat (soms illegale) weekendhuisjes. Deze zijn we stap voor stap aan het opruimen.

Als je op voorhand wil weten welke klus we wanneer precies aanpakken, volg je best onze facebookpagina.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney of Xavier (zie hieronder).

Zorg voor aangepaste kledij, laarzen en een paar stevige handschoenen. Een hark, riek en/of snoeischaar komen eventueel ook van pas. Rond de middag genieten we nog van de gezelligheid van een picknick in het bos. Origin'O, onze sponsor, voorziet een lunchpakket en iets om te drinken.

Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547 - rdebaillie@gmail.com), Xavier Dirix (0488/811.245 - xavierdirix@live.be) of op de facebookpagina.

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Wandeling rond de stationsput

Kortemark

Zondag 24 september om 14.00 u. (15.30 u.):

We gaan op stap achter het Kortemarkse station. De oude stationsput en de wachtbekkens zijn er uitgegroeid tot een prachtige groene long, pal bij het dorpscentrum. En je vindt hier een grote variëteit aan interessante planten en dieren. Afspraak op de parking achter het station (kruispunt Nieuwstraat-Stationsplein) in Kortemark. Meer info bij Georges Polentier (051/589.418).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Over kabouters en paddenstoelen

Torhout

Zondag 8 oktober om 10.00 u. (11.30 u.)

Paddenstoelen zijn mee van de belangrijkste inwoners van het bos. Ontdek welk nuttig werk ze verrichten en laat je verrassen door hun kleuren en vormen. Nadien genieten we van een lekkere kom soep. Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245) of op de facebookpagina van Natuurpunt Torhout.

Organisatie: NP TORHOUT

'Save the date': steenuilsymposium

Roeselare

Zaterdag 11 november om 9.30 u. (17.00 u.)

Noteer deze datum nu al in je agenda. Niet te missen. De studiedag zal doorgaan in 'De Zilverlink', Meensesteenweg

412 in Roeselare. Uitgebreide informatie volgt in het herfstnummer van 'de knotwilg'.

Organisatie: STEENUILNWERKGROEP NP MANDSTREKE

Nu inschrijven:

'Dagcursus heggen leggen'

Lichtervelde

Zaterdag 9 of dinsdag 12 december (hele dag)

De techniek van het 'haagvlechten' of 'heggen leggen' werd in onze streken meer dan 2.000 jaar toegepast. Dit vooral om alleenstaande boerderijen tegen indringers te beschermen en om het vee op de weilanden te houden.

Daarnaast waren heggen ook een belangrijke leverancier van geriefhout, hakhout, kruiden en vruchten. Door de komst van prikkel- en rasterdraad zijn veel heggen verdwenen en wordt er aan het onderhoud van oude en recent geplante heggen niet veel aandacht meer besteed.

Om deze traditie in ere te herstellen organiseren Inverde en het Stad-Landschap twee keer een dagcursus haagvlechten.

De opleiding start met een theoretische inleiding waarbinnen de verschillende stijlen van haagvlechten aan bod komen, alsook een deeltje over materiaal en veiligheid. Daarna gaan we zelf aan de slag. Tijdens het praktijkgedeelte toveren we een twintigtal meter haag in de Huwynsbossen om tot een mooi voorbeeld van een gelegde of gevlochten haag. Interesse? Deelnemen kost € 50. Inschrijven kan via Stad-Landschap 't West-Vlaamse Hart (051/275.550 of westvlaamsehart@west-vlaanderen.be).

Organisatie: SLS 't West-Vlaamse hart i.s.m. ANB & Inverde

Vrijtijdspas Roeselare

Met een vrijtijdspas kunnen kinderen, jongeren en volwassenen uit Roeselare, die het financieel of door hun situatie moeilijk hebben, aan een verminderde prijs aan heel wat activiteiten deelnemen. Voor de betalende activiteiten waar dit logo vermeld staat geldt een korting van 50 %.

Samenwerken rendeert!

In het historische eerste nummer van 'de knotwilg', het nieuwe tijdschrift van onze koepel Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen (NP MWV), luidde de titel "Samen sterk". Daarin werden de voordelen van deze schaalvergroting beeldend geschetst.

De traditie om samen te werken bestaat natuurlijk al langer en Roeselare geeft de laatste jaren ook een flinke duw in de rug. De stad steunt initiatieven die bijdragen tot de leefbaarheid en het samenleven in de wijken en zo zetten wij nu ook stevig in op samenwerking met de Roeselaarse wijkwerking. Of hoe een verstandig stedelijk beleid een belangrijk effect heeft op het middenveld.

Dit zette mij er toe aan om ons jaarprogramma eens door te lichten. Hierbij dus wat cijfers met duiding, maar weet dat een jaarplan nooit af is en dat deze cijfers de situatie weergeven van begin maart.

Natuurpunt Mandelstreek (NPM) en zijn 2 kernen, 'de Reiger' en 'Groot-Staden', organiseren in 2017 ruim 60 activiteiten. Hiervan zijn 'slechts' een 12-tal activiteiten puur op de leden van NPM gericht. Alle overige activiteiten gaan door binnen een samenwerkingsverband, waarbij ook de leden van andere verenigingen en de bewoners van stad of regio aangesproken worden.

De samenwerking met Stad-Landschap 't West-Vlaamse hart (SLS) steekt er met kop en schouders boven uit met ruim 20 gemeenschappelijke activiteiten, gevolgd door Velt met 15 activiteiten en Roeselare met 7 activiteiten.

Het SLS zet in op heel diverse activiteiten van NPM, zoals gezinsgerichte activiteiten, plantenexcursies en vroegmorgenwandelingen, vaak samen met Roeselare of Velt. De link is heel vaak een provinci-

aal of stedelijk domein. Dit zet ons er toe aan om het niet steeds ver te gaan zoeken wanneer we natuurhistorisch boeiende gebieden willen ontdekken.

NPM springt op de kar van een 4-tal activiteiten van Velt en omgekeerd vindt Velt een 10-tal activiteiten van NPM voldoende boeiend om ook mee te ondersteunen.

De samenwerking met Roeselare kadert bijna volledig in de versterking van de wijkwerking. Deze activiteiten richten zich vooral op jonge gezinnen met kinderen, en we proberen hen zelf dingen te laten onderzoeken en te ontdekken. Hieronder vind je drie mooie voorbeelden van deze namiddagactiviteiten:

1. Op 28 januari kwamen een 50-tal mensen mee vogels observeren bij de stedelijke voederplaats in het Sint-Sebastiaanspark.
2. Op 25 maart lokte de actieve amfibieënactiviteit 'Jawadde, een padde' bij de poel in het parkje langs de Kanunnik Duboisstraat ruim 150 enthousiaste bezoekers.

3. En op 3 juni telden we meer dan 100 bezoekers, waaronder heel wat gezinnen met jonge kinderen, aan onze stand op de bijennamiddag in het Sterrebos.

En hoe staat het ondertussen met de samenwerking tussen NPM en onze regionale koepel NP MWV? Wel, alle leden NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken, NP Ruidenberg, NP Torhout en Ruimte Diksmuide krijgen 'de knotwilg' in de bus en eventueel ook 'De Groene Flits' in hun mailbox. En zij worden automatisch uitgenodigd voor al onze activiteiten. Uitstekend dus! Maar activiteiten die we echt samen organiseren, zoals de avondwandeling in 'De Swal' in Koekelare op 19 mei, hebben we er dit jaar slechts 3. Dat is dus iets waar we volgend werkjaar zeker nog sterker op moeten inzetten!

Ook onze werkgroepen streven naar samenwerking met andere NP-werkgroepen binnen onze provincie. De steenuilen- en kerkuilenwerking zijn zelfs al regionaal georganiseerd.

De samenwerking met NP MWV, Roeselare, SLS en Velt zorgt er niet alleen voor dat we een groter publiek bereiken, maar ook een diverser publiek: mensen van alle leeftijden, elke rang of stand, met of zonder migratieachtergrond. We bereiken plots meer mensen uit de Roeselaarse stadswijken, uit andere gemeenten en van andere NP-afdelingen. Zo kwamen er vorig jaar voor een plantenexcursie naar het bufferbekken in Beveren, toch gespecialiseerde materie, plots 20 mensen opdagen, ook van een eind buiten ons werkingsgebied. En allemaal hadden ze één of meerdere flora's bij de hand. Zalig!

Een laatste samenwerking die niet mag ontbreken in dit overzicht is deze met Natuurpunt CVN. In 2016 fuseerden het 'Centrum Voor Natuur- en milieueducatie' en 'NP Educatie' tot 'NP CVN'. Zo ontstond de grootste gespecialiseerde vormingsinstelling in Vlaanderen, verankerd in NP.

Zo loopt er dit jaar een cursus natuurgids in het Streekhuis Midden-West-Vlaanderen in Roeselare. Vrijwilligers

van NPM begeleiden tijdens deze cursus minstens 14 lessen en excursies. Dit betekent een flinke extra inspanning voor onze vereniging, maar op middellange termijn hopen we op nieuwe, actieve

natuurgidsen in onze regio ... en nieuwe (bestuurs)leden voor NPM! :-)

Peter Hantson
Voorzitter NP Mandelstreek

Samenwerken loont: je bereikt er een gevarieerder en groter publiek mee.
Zo telden we op 25 maart, tijdens de amfibieënactiviteit 'Jawadde, een padde'
ruim 150 enthousiaste bezoekers. Foto's: Daphné Vannieuwenhuyse.

**RESPECT VOOR
DE NATUUR**

nieuw:
Biologische **bulk**

genieten van nature

Origin'O

biobuurtwinkel

**ONZE
EIGENSTE
KEUZE**

We zijn open van

ma-do 9u - 18u,

vr 9u - 19u,

za 9u - 17u

Industrielaan 3, 8820 Torhout

Korstmossen of lichenen in je tuin (deel 2)

Het blijft toch iets raars, die lichenen: een symbiotische samenlevingsvorm tussen een alg, een gist en een schimmel.

In de vorige editie van 'de knotwilg' vond je al een beschrijving van de soorten die Peter aantrof op bakstenen muurtjes en dakpannen in zijn tuin, en op dood hout. Het vervolg lees je hieronder.

3. Betontegels

Bij mooi weer buiten lunchen, op het terras met zicht op de bloeiende of vruchtdragende fruitbomen en de kleurrijke bloemenborder die Lieve verzorgt, is een droom! Daarbij trappen we voortdurend op verschillende grote thalli van lichenen die op de tegels groeien, maar dat is geen probleem. Die taaie organismen kunnen daar erg goed tegen.

Een eerder donkere, korstvormige thallus met witte prothallus (randzone die alleen uit schimmel bestaat) draagt zeer dicht op elkaar gepakte donkerbruine apotheciën met witte rand. Dit algemeen licheen op kalk heet **Kastanjebruine schotelkorst** (*Lecanotora campestris*).

Op de betontegels groeien ook grote thalli van **Muurschotelkorst** (*Lecanora muralis*). Lichenologen noemen het een placodioid korstmoss (korstvormige thallus met lobjes aan de rand). De thallus kleurt blauwachtig grijs, een beetje zoals albast. In het centrum staan grote opeengepakte apotheciën.

Het volgend licheen is zéér klein, onopvallend, schubvormig en met een citroen- tot donkergele kleur. Vaak zie je van de **Valse citroenkorst** (*Caloplaca flavocitrin*) slechts een gelige waas op bakstenen of tegels.

4. Boomstammen (vooral fruitbomen en wilgen)

Iedereen kent de grote gele bladvormige lichenen op betonpaaltjes en stam-

men allerhande. Er is veel kans dat het **Groot dooiermos** (*Xanthoria parietina*) is. Droog kleurt het eerder grijsig geel, maar vochtig is het stevig geel tot groen omdat de wieren duidelijker tot uiting komen. De schijf van de grote apotheciën zijn mooi donker oranje.

Je vindt het op de schors van bomen en op steenachtige ondergronden als baksteen, beton en stoeptegels. Het groot dooiermos komt steeds meer voor, vooral in gebieden met intensieve veehouderij, omdat het profiteert van de vervuiling met stikstofverbindingen zoals ammoniak (base).

Grauw rijpmos (*Physconia grisea*) komt op sommige wilgenstammen heel dominant voor. De soms grote bladvormige thalli zien er grijs uit, maar appelgroen bij vochtig weer. Met een loep zie je de mooi berijpte uiteinden van de kleine lobjes. Onderaan de thallus groeien witte, penseelvormige rhizinen ('worteltjes' die dienen voor de aanhechting).

Ook op dood hout ontdek je vaak kleine bladvormige, groenig-grijze lichenen die tot matjes samengroeien. Aan de rand staan sierlijke zwarte ciliën (dunne draadachtige uitsteeksels) aan de rand van de lobjes. Op de witte onderkant staan rhizinen. De toppen van de lobjes vertonen kapvormige soralen. Vandaar de naam **Kapjesvingermos** (*Phycia ascendens*).

Heksenvingermos (*Phycia tenella*) vertoont deze kapjes niet, maar de lobbeinden splijten lipvormig waarop grofkorrelige soralen verschijnen. Het nest van staartmezen in de jeneverbes bestaat voor 90% uit thalli van deze lichenen!

Zie je lichtgrijze ronde tot ovale vlekjes tot enkele cm diameter op schors, dan mag je denken aan **Witte schotelkorst** (*Lecanora chlorotera*). De korstvormige

Van boven naar onder: Kastanjebruine schotelkorst, Muurschotelkorst, Valse citroenkorst, Groot dooiermos en Grauw rijpmos.

thallus is vaak verdeeld in kleine ronde areolen (eilandachtige stukjes van de thallus, door barstjes gescheiden). Melk-koffie-kleurige apotheciën met witte rand vind je over de volledige thallus.

Van boven naar onder: Kopjesvingermos, Heksenvingermos, Witte schotelkorst, Melige schotelkorst en Stoeprandvingermos.

Melige schotelkorst (*Lecanora carpinea*) lijkt daar goed op, maar de schijf van de apotheciën lijkt meliger en bleker dan de voorgaande soort.

Om af te sluiten een onopvallend lichen: het **Schoorsteentje** (*Anisomelidium polypori*) op de wilgen. Je merkt soms grote oppervlakken, eerder aan de basis van de stam en aan de overhangende zijde, een grijze schijn. Kijk maar eens met je loep! Je ziet een dunne, bijna onzichtbare wittige korstvormige thallus die bezet is met zeer kleine, zwarte, kegelvormige pycnidiën (plekjes op het thallus waar vegetatieve sporen tot ontwikkeling komen) - de 'schoorsteentjes' - met een wit topje.

Lichenen zoals het **Schoorsteentje**, met *Trentepohlia*-algen (draadvormige groenalgen waarvan het bladgroen verborgen is door het aanwezige carotenoïde en daardoor als een zelfstandig organisme met een bruinrode kleur op de boomschors te zien is) zijn in opmars en deze trend zet zich overal door.

5. Fotovoltaïsche panelen

De panelen liggen een achttal jaren op het dak. Gezien de gladheid van het oppervlak en de helling van het dak verwachtten we geen problemen met mosgroei, laat staan dat daarop lichenen zouden groeien. Maar de laatste drie jaar groeit evenwel vanuit de randen, omzeggens exponentieel, een witgrijs lichen

op deze panelen. Hoe doen ze het om te overleven en te groeien op zo'n glad oppervlak, zeker wanneer de temperatuur 's zomers oploopt tot ver voorbij de 50°C!

De grijs-blauwe bolle hoopjes sorediën die je met het blote oog kunt waarnemen, zijn een typisch kenmerk voor Stoeprandvingermos (*Physcia caesia*). De diameter van de rosetjes van de fijne bladvormige thallus blijft beperkt tot 2,5 cm, maar vaak vormt de soort aaneengesloten matjes. Werk aan de winkel om die panelen weer schoon te schrobben!

Met dit korte overzicht kan je je eigen tuin intrekken, op zoek naar lichenen. Doen! Je vindt zeker meer dan 10 soorten. En je merkt het: de schoonheid van de lichenen komt vooral tot expressie wanneer je de details met een loep bekijkt.

In deze tekst heb ik alle groeivormen van lichenen aan bod laten komen, als ook de verklaring van de belangrijkste structuren. Dat zou je op weg moeten zetten om vlotter de lichenenliteratuur door te nemen.

En wanneer Zwalimop weer eens een lichenenexcursie organiseert, dan lees je dit wel in een volgende editie van 'de knotwilg' of in 'De Groene Flits'. Steeds welkom om deze ondergewaardeerde organismen te leren kennen!

"Le Bellet"

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur

www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet"
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0) 486 021 249

Links de typische grijze schijn van het Schoorsteentje op de stam van een knotwilg en rechts vrije Trentepohlia-algen.

Literatuur:

- Bremer, A., v.d., Spiers, L. (2012) Fotogids Korstmossen, kennismaken met korstmossen. Zeist: KNNV Uitgeverij.
- Herk, K. v., Aptroot, A. (2004) Veldgids korstmossen. Zeist: KNNV Uitgeverij.

Tekst en foto's: Peter Hantson
(m.u.v. foto melige schotelkorst
www.verspreidingsatlas.nl).

- Apotheciën: de vruchtlichamen van de schimmel. Hierin worden de sporen gevormd (geslachtelijke voortplanting).

- Carotenoïden: omvangrijke groep van gele tot roodachtige kleurstoffen die vooral in planten voorkomen.
- Pseudocyphellen: dunne plekken in de schors van een lichoen, vaak te zien als een 'wit venstertje'.
- Rhizinen: 'worteltjes' van schimmeldraden aan de onderkant van de thallus die dienen voor de aanhechting.
- Soraal: plaats waar de schorslaag van de thallus is opengebarsten en er fijne korrels, bestaande uit algen en schimmeldraden, worden gevormd. Deze korrels kunnen opnieuw tot een korstmos uitgroeien (vegeta-

tieve voortplanting).

- Soredium: gespecialiseerde voortplantingseenheid gevormd door een aantal algencellen in een kluwen schimmeldraden (vegetatieve voortplanting). Zie ook soraal.
- Symbiose: het samenleven van 2 of meer organismen van niet verwante soorten waarbij elk organisme voordeel haalt uit het samenleven.
- Thallus: een meercellig plantenlichaam dat niet is onderverdeeld in blad, stengel en wortel. In dit geval: het 'korstmosplantje' als geheel.

Houthandel Carpentier
Gitsbergstraat 53
8830 Hooglede-Gits
Tel. 051 20 20 04 - Fax 051 24 59 52

BROUCKE
Kachel & SpeksteenCenter

Uw specialist in:
Speksteenkachels, Pelletkachels,
Gas- en houtkachels/haarden,
Uitbouw van A tot Z,...

WWW.BROUCKE.BE
INFO@BROUCKE.BE

**“Wij beleggen bij de
gezondste bank. En u?”**

Kom langs voor een
vrijblijvend gesprek.

degezondstebank.be

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

KANTOOR VANHAECKE - FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksestweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wilt: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5

Lichtervelde: Marktstraat 26

Staden: Bruggestraat 24

Roeselare: Noordstraat 156

Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

Moord in de poel

Natuurpunt kern Groot-Staden is nog jong, maar we beginnen toch wat naam-bekendheid te krijgen. Ook in Vijfwegen, een gehucht op de grens van de gemeenten Houthulst, Langemark-Poelkapelle en Staden. In deze kleine kern kennen en spreken de mensen elkaar nog, en zo werd ik op paaszaterdag opgebeld door een buurtbewoner: *“Enfin Ivan. Ze zijn daar nu die kikkerpoel in de Kampstraat aan het dichtsmijten. Dat kan toch niet?”*

Al vele jaren organiseert de gemeente Staden in samenwerking met ‘Stad-Land-schap ‘t West-Vlaamse hart’ amfibieënoverzetacties. Op een vijftal plaatsen, verspreid over de gemeente, helpen vele vrijwilligers de kikkers, padden en salamanders de straat over. Zo ook in Vijfwegen, bij de poel aan de Kampstraat.

Deze poel is stukken waardevoller dan de andere poelen in de omgeving door het ontbreken van vissen. In veel andere kleine poelen zijn nog stekelbaarsjes te vinden en die lusten best wel een amfibieënei of -larve, maar de poel in de Kampstraat is een echte amfibieënpoel.

Bruine kikkers, groene kikkers, padden, alpenwatersalamanders en kleine watersalamanders zitten er in overvloed. We hopen dat de vinpootsalamander, die het iets verderop goed doet, binnenkort ook deze poel zal ontdekken. En sommigen beweren zelfs dat er ooit kamsalamanders zaten. We blijven hopen en zoeken.

Toen Fluxys in 2014 en 2015 een nieuwe aardgashoofdleiding aanlegde tussen Alveringem en Maldegem kon

de Stadense milieuraad zelfs bekomen dat die leiding een zwakke bocht zou nemen net rond die ene poel in de Kampstraat.

Terug naar paaszaterdag en dat bewuste telefoontje. Spoorslags naar de poel gereden, maar het kwaad was ondertussen al geschied: het water in de gracht gepompt, een vracht aarde in de poel gedumpt, de boom gerooid en het omliggende grasland gescheurd. Hartverscheurend. Midden in paringsseizoen. De poel moet barstensvol gezeten hebben met volwassen dieren, kikkervisjes en salamanderlarven. De nieuwe eigenaar was zich van geen kwaad bewust. Hij wilde dit stuk weiland alleen maar omvormen tot akker.

De politie was snel ter plaatse om de werken stil te leggen tot alles kon wor-

Het valt misschien niet onmiddellijk op, maar deze twee foto's zijn op precies dezelfde plek genomen. De foto op de vorige pagina dateert van mei 2013, deze hierboven van mei 2017. Het dempen van deze poel is een ramp voor de plaatselijke amfibieënpopulatie, maar los daarvan is het ook opvallend hoe groot het effect van deze werken is op het landschap. Foto's: Ivan Bruneel.

den uitgeklaard. Al gauw bleek dat deze poel niet in Staden ligt, maar in Lange-mark-Poelkapelle. Na het weekend liet de gemeente onmiddellijk PV opmaken wegens het ontbreken van de nodige vergunningen. Ook de natuurinspectie werd op de hoogte gebracht.

Omdat deze poel eigenlijk net in het werkingsgebied van onze collega's van Natuurpunt de Bron ligt, brachten we hen ook op de hoogte. Zij volgen het dossier nu verder op met de gemeente. Als natuurvereniging staan we er op dat de poel zo vlug mogelijk wordt hersteld. Dit soort overtredingen mag niet worden beloond met een milde boete of regularisatie. Het hergraven van de poel, met voldoende bufferzone, graskant en enkele bomen als afscheiding, is voor ons het minimum. En eens dat klaar is kunnen we maar hopen dat de amfibieënpopulatie zich herstelt van deze klap.

Vijfwegen ligt in een heel mooie omgeving: een open landbouwlandschap

met prachtige vergezichten, verfraaid met vele 'kleine landschapselementen'. Toch zien we dat landschap stukje bij beetje kaler worden: een haag die wordt geroid, een poel die wordt gedempt of een vrijstaande boom die wordt geveeld... Het lijkt wel of Vijfwegen door zijn ligging, in het grensgebied van deze drie gemeenten, net iets te veel uit het zicht ligt, waardoor dit kan gebeuren.

Ondertussen blijven we het herstel van deze waardevolle poel opvolgen. En hopelijk zorgen een betere communicatie en beter overleg er in de toekomst voor dat dit soort van poelenmoorden binnenkort helemaal tot het verleden behoren.

Ivan Bruneel

GRILL ACADEMY
THE ORIGINAL BY WEBER®

NIEUW BIJ VANRAES

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin! In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES
alles voor tuin en tuinbouw
www.vanraes.be

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15

Wandel een hele zomer lang mee met 'ONTDEK-JE-PLEKJE' 2017

In juli en augustus verkennen we voor het 29e jaar op rij de mooiste en natuurrijkste plekjes in de streek. Elke woensdagavond in juli en augustus, om 19.30 u., nemen een tweetal natuurgidsen je mee op sleeptouw voor een wandeling van ongeveer twee uur. Dit jaar bezoeken we volgende gebieden:

Woensdag 5 juli: de vallei van de Mouwbeek (Zedelgem)

De vallei van de 'Moubekke' in Aartrijke is een minder gekende parel aan de kroon van de natuur rond Torhout. De beek slingert zich door het landschap en heeft doorheen de vele duizenden jaren een prachtig glooiende vallei gevormd die al bij de prehistorische mens bijval had. Langs de beek staan elzen, essen en knotwilgen om de oevers te versterken en in dit groen broeden steenuil en torenvalk. Sommige weiden zijn nog omzoomd door meidoornhagen en er liggen een vijftal poelen die in de zomer voor een kikkerconcert zorgen. Beslist de moeite waard om kennis mee te maken.

Afspraak om 19.30 u. bij Peter De Ram, Moubekkestraat 10 in Aartrijke (Zedelgem). Van daar uit maken we een lusvormige wandeling van ca. 2 km tot aan het oude Hospitaalbos. Na de wandeling, om 21 u., heb je de gelegenheid om na te praten bij een drankje.

Woensdag 12 juli: domein Doornhoek (Gistel)

Van de prachtige Oostmolen stappen we naar domein Doornhoek met zijn Franse romantische kasteeltuin. Dit hoekje van Gistel is normaal gezien niet toegankelijk voor het publiek en verbergt enkele onbekende pareltjes. Onderweg bezoeken we nog een verborgen tweede molen met een heel aparte geschiedenis. Kortom, het wordt een avond vol indrukwekkende natuur en een tijdreis naar de 19e eeuw.

Afspraak om 19.30 u. bij de Oostmolen, Warandestraat 29 in Gistel.

Woensdag 19 juli: Werken (Kortemark)

We starten in de Steenstraat in Werken, het traject van een oude Romeinse heirweg, en belanden al snel in de natte broeken. We trekken langs en door de graslanden van het Werckenbrouck, met (normaal) stilte en we bewonderen er het machtige panorama met zicht op Diksmuide, Esen en Klerken. We wandelen tot tegen Eindsdijk, een 'landing' en het begin van de 'Portweg'. We keren weer terug langs dezelfde weg. Afspraak om 19.30 u. ter hoogte van Steenstraat 2 in Werken (Kortemark).

Woensdag 26 juli: de Krekemeersen (Kortemark)

De strijd tegen het water heeft Kortemark twee mooie natuurgebiedjes opgeleverd. De Krekemeersen, gelegen tussen de Lichterveldestraat en de spoorweg, zijn het resultaat van de strijd tegen de veelvuldige overstromingen in het centrum van Kortemark.

De restanten van het waterzuiveringsstation van de voormalige conservenfabriek Talpe is dan weer het resultaat van de strijd tegen de vervuiling van de Krekebeek en de Handzamevaart, in de jaren '70 de meest vervuilde waterloop van het hele IJzerbekken.

Beide gebiedjes zijn erg geliefd door watervogels: je treft er altijd wel

Fraai hertshooi

aalscholvers, eenden en futen aan, en ook grote bonte specht, ijsvogel en koekoek vinden er een onderkomen.

Afspraak om 19.30 u. op de parking van het station van Kortemark (Stationsplein 2).

Woensdag 2 augustus: het Praatbos (Diksmuide)

Het Praatbos en het Koekelarebos behoorden ooit tot het zuidwestelijke deel van het uitgestrekte Wijnendalebos. Ook nu is het er heerlijk wandelen! Vrolijk brengt het roodborstje er zijn zang in de kruinen van de zomereiken. In het bos vind je nog veel overblijfselen van de Duitsers uit WO I. Wij bezoeken er de Duitse militaire begraafplaats en brengen er het tragische verhaal van Peter Kollwitz en zijn duizenden makkers in de dood. Michel Maeckelbergh, onze gids, vertelt je ook nog over de Brugse Heirweg en de Oude Wikkelaar. Kortom, wij verwachten je voor een leerrijke en vooral heerlijke avondwandeling.

Afspraak om 19.30 u. bij de Duitse militaire begraafplaats, Houtlandstraat 3 in Vladslo (Diksmuide).

Woensdag 9 augustus: de zuidflank van de Ruidenberg (Koekelare)

"In de zon en uit de wind, t'is daar dat men de leegaards vindt!" Deze uitspraak, of toch het eerste deel, is zowaar van toepassing op deze avondactiviteit. We wandelen langs de mooie zuidflank van de Ruidenberg naar het bos van Edewalle. Op de terugweg brengen we een bezoek aan een wijngaard die profiteert van deze mooie en zonnige ligging. Zo kan iedereen met een 'Zuidflankgevoel' naar huis terugkeren.

Afspraak aan de televisietoren in de Bergstraat (bij kruispunt Bergstraat/Ruidenbergstraat/Steenstraat) in Koekelare.

Woensdag 16 augustus: de Vijver (Ichtegem)

We maken een wandeling door het landschap van weleer. Zandig Vlaanderen bestond uit zandige wegen, afgelijnd met bomen. Kastelen en voornamen huizen hadden er een oprijlaan afgeboord met een dubbele rij eiken. Macht en rijkdom moesten getoond worden. Deze dreven zijn ook bijzondere biotopen waar allerlei planten en dieren hun plekje vinden.

Dit alles is te bekijken en te beleven tijdens de wandeling naar de Vijver in Ichtegem, met op de achtergrond het kasteel Roosendaal. Ondertussen bekijken we het werk dat hier de voorbije jaren werd uitgevoerd door NP Ruidenberg in samenwerking met de eigenaars, de gemeente en het Regionaal Landschap Houtland om de dreven en houtkanten in dit gebied te herstellen.

Afspraak om 19.30 u. op de parking van salons De Vrede, Moerdijkstraat 94 in Ichtegem.

Woensdag 23 augustus: wegen en wegjes rond 'de Engel' (Ichtegem)

We gaan op zoek naar de wortels van het Ichtegemse wegnnet en vertrekken daarbij van de specifieke situatie van de wijk de Engel. Romeinse wegen, middeleeuwse kernen, Oostenrijkse wegen, verschuiving van wijkkernen, alle passeren ze de revue. Langs de oude Oostendebaan zoeken en vinden we redenen waarom onze wegen soms specifieke vormen aannemen. We gebruiken daarbij de gegevens van oude cartografische bronnen. Zo bereiken we uiteindelijk de Groene 62, momenteel net 150 jaar oud, waarvan we niet alleen een korte historiek leren kennen, maar waar extra aandacht wordt besteed aan de inspanningen

Wilgenroosje

Trilgras

van provincie, gemeente en regionaal landschap om deze route visueel en landschappelijk op te waarderen. Een lokale kapel verschaft ons de mogelijkheid iets meer te vertellen over het kapellenproject. Uiteindelijk komen we aan bij de hoeve van Jozef Callewaert om er bij de nieuw aangelegde trage weg het Ichtegemse tragewegenbeleid uit de doeken te doen. Op de terugweg langs de Groene 62 spitsen we onze aandacht nog even toe op een ander fenomeen langs deze route (dat we weliswaar niet bezoeken): de Eernegemse Stationsput en de plannen daarvoor.

Afspraak om 19.30 u. bij de vroegere Engelkerk in de Zeemeeuwstraat in Ichtegem (bij het kruispunt met de Vlasbloemstraat).

Woensdag 30 augustus:

De Swal & zomers etentje (Koekelare)

Als afsluiter voor onze reeks 'Ontdek-je-Plekje'-zomerwandelingen gaan we traditiegetrouw op stap in onze eigen Swal en verkennen we het mooiste deel van de Koekelarebergwandelingroute. Bij mooi weer heb je van daar een zicht op onze kustlijn en op de West-Vlaamse 'bergen'.

Aansluitend kan je aanschuiven voor een etentje in 'De Klyteput'. Op het menu: een aperitiefje (kan met of zonder alcohol), gegrild varkensvlees (côte à 'los met aardappelen en groenten) of een vegetarische schotel en als dessert is er lekker roomijs van 't Dischhof met honing en tarwemaltstroop.

Inschrijven kan tot en met zaterdag 26 augustus door 16 euro per persoon over te schrijven naar rekeningnummer BE98 4738 0812 0293 van Natuurpunt Ruidenberg met de vermelding 'etentje 30/8', of door contante betaling bij een van de bestuurders.

Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare om 18.30 u. voor de wandeling of om 20.00 u. voor het etentje.

Meer info bij Georges Pollentier (0511589.418).

Organisatie: Natuurpunt Ruidenberg

Foto's: Erwin Deraus.

STOF op ZOLDER

modestoffen · biologische stoffen
furnituren · breiwool
patronen · workshops

MEER DAN 2000 STOFJES!

OPEN: maandag tot vrijdag: 14 - 18u
donderdag: 14 - 22u
zaterdag: 10 - 12u en 14 - 18u

lepersestraat 199 in Roeselare
www.stofopzolder.be

INTELLIGENT WONEN BVBA

STATIESTRAAT 63 - LICHTERVELDE
0475 346 737 - WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

INTELLIGENT WONEN

ALGEMENE ELEKTRICITEITSWERKEN IN WONINGBOUW EN KMO

ONTWERP • INSTALLATIE • SERVICE

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

“Natuurfotografen Hoge Dijken”

nodigen u vriendelijk uit op opening van
het fotosalon

“Licht” Finland - door Bart Vercruysse

in “De Grote Zaagbek”

Oude Bruggeweg 239 te Roksem

Opening zondag 30 juli om 10u30

Het salon is geopend iedere woensdag namiddag en zondagmorgen

Natuurfotograaf Erwin Deraus

Spin op web.

Iedereen die 'de knotwilg' in handen krijgt, heeft al foto's van Erwin gezien. Misschien heb je er nog niet op gelet, maar vaak zijn de coverfoto en de foto's op pagina 2 van de hand van Erwin. Ook dit nummer is dat zo.

Erwin startte met fotograferen in het diatijdperk, een kleine 30 jaar geleden. Een biotoopstudie voor een cursus natuurgids deed hem overstappen naar de natuurfotografie. Zijn voorkeur gaat vooral uit naar macrofotografie: het fotograferen van kleine dingen als beestjes, bloemen en paddenstoelen.

Het is trouwens ongelooflijk hoeveel klein grut je op één vierkante meter kan ontdekken door aandachtig te observeren.

Niet voor niets zegt Erwin dat de natuur en de natuurfotografie hem ook na al die jaren blijft verrassen en verwonderen.

In de winterperiode trekt Erwin er vooral op uit om in de mist en de ochtendschemering landschappen te fotograferen, voor het merendeel in zijn dichte omgeving, in Zedelgem.

Erwin is actief bij foto- en diaclub 'Kiwabi Multimedia' uit Zedelgem, bij 'Natuur. fotograferen Brugs Ommeland' en bij 'Natuurfotografen Hoge Dijken'. Op de sites van deze verenigingen kan je nog beelden van hem terugvinden, net zoals in zijn webalbums (gebruik de zoektermen 'photos.google.com' en 'Erwin Deraus').

Ten slotte kan je op 21 april 2018 in CC De Groene Meersen in Zedelgem 2 keer terecht voor een voorstelling van ca. 40 minuten over de natuur van bij ons, waarbij de foto's van Erwin gecombineerd worden met muziek en tekst. Later meer info.

Freddy Cordy

Wielweb tussen struikheide.

Gouden tor op margriet.

Sint-Jansvlinder op rode dopheide.

Jonge winterkoning.

Kleine vos op beemdkroon.

Nieuws van 'Natuurfotografen Hoge Dijken'

De zomer staat voor de deur, maar ik wil je graag mee terugnemen naar de lente. Op dat ogenblik krijgt de natuur weer kleur en staat bijna alles in bloei. Een prachtige tijd voor de natuurfotograaf. Ook heel wat vogels zoeken in deze periode een partner en dat liefdesspel, de balts, maakt het mogelijk om bijzondere foto's te maken.

Er zijn tegenwoordig steeds meer reisbureaus die zich toespitsen op natuurfotografie. Zij kunnen je bijvoorbeeld helpen wanneer je de balts van een of andere vogelsoort in ideale omstandigheden wil vastleggen, maar vaak moet je je schuilhut al een jaar op voorhand boeken.

Zo trok ik de voorbije lente met een vriend naar Extremadura. Dat ligt in het zuidwesten van Spanje, grenzend aan Portugal, en is een van de 17 autonome regio's van het land. Ons plan: vanuit een schuiltent de Grote Trap fotograferen. En ja, ook wij hadden ons plekje al meer dan een jaar eerder geboekt.

Wij logeerden in Jaraicejo, een klein dorpje in de regio. We huurden er een

chalet bij een Nederlands koppel waarvan Gertjan onze begeleider en fotograaf was. Van daaruit was het nog een uur rijden naar een dorpje waar we de plaatselijke gids ontmoetten die ons naar de verschillende schuiltenten bracht.

Het eerste wat mij op weg naar onze schuiltenten opviel was de schitterende sterrenhemel. Zelfs de melkweg heb ik nog nooit zo helder mogen aanschouwen, maar we hadden geen tijd om daar foto's van te maken. We moesten immers voor dageraad geïnstalleerd zijn.

We werden één voor één opgesloten in onze tent: een hokje van 1,2 m x 1,2 m waarin we 17 uur moeten blijven zitten. Letterlijk zelfs, want het dak was te laag om recht te staan. En dat allemaal om de vogels niet te verstoren: eenmaal de trappen iemand gehoord of gezien hebben, komen ze niet meer terug naar hun baltsplaats.

Stilaan werd het lichter en nog in het halfluister zag ik al een eerste Grote

Trap in de richting van mijn schuilhut lopen. Helaas was het te vroeg en dus te donker om er deftige beelden van te maken, maar ik bleef muisstil zitten en kon een tijdje later mijn eerste foto's maken op ISO 3000. Stilaan werd het licht sterker en kon ik naar believen foto's nemen.

Het is een onwaarschijnlijk schouwspel om die mannetjes zo te zien paraderen om de vrouwtjes het hof te maken: zij leggen hun kop in hun nek, blazen hun keelzak op en zetten hun veren op, zodat zij er uitzien als een Spaanse waaier.

Je kan je misschien afvragen waarom je dit als natuurfotograaf zou willen doen, maar het is een ongelooflijke ervaring om zo dicht bij deze vogels te kunnen vertoeven. Je bent dan zo gefocust om mooie beelden mee naar huis te nemen dat je vergeet dat je een zéér lange dag doorbrengt in een erg klein hokje. :-)

Ten slotte wil ik jullie nog even het laatste tentoonstellingsnieuws meegeven: op zondag 30 juli opent er een nieuwe natuurfototentoonstelling met foto's van gastfotograaf Bart Vercruysse. Hij neemt ons mee naar Finland onder de titel 'LICHT'. Een drietal maanden later stelt hij een tweede reeks tentoon met als titel 'SKOKHOLM-WALES', een reeks foto's over de stormvogels die op dit Welse eiland broeden.

Beide tentoonstelling zijn te bezichtigen in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg, telkens op woensdagmiddag van 14 u. tot 16 u. en op zondagvoormiddag van 10 u. tot 12 u. Toegang gratis.

Tekst en foto: Freddy Cordy

Grote trap. Gegevens: Nikon D500, lens 200-500 mm, f 7.1, snelheid 1/800 s, iso 400.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaaltijdschrift van onze vereniging.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- Tel. voorzitter: 051/589.418
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- E-mail voorzitter: pollentier.georges@outlook.com
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE22.7380.1475.6247.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreek

(Hooglede – Roeselare – Ledegem – Moorslede – Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be).
www.natuurpuntmandelstreek.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE76.7512.0797.3595

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem – Koekelare – Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE98.4738.0812.0293

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE12.4738.0812.0192

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be)
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Fotowerkgroep Mandelstreek (NPM)

Johan Hanssens (051/309.199 - johanhanssens@fulladsl.be)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be)
www.nfhd.be

Steenuilwerkgroep Mandelstreek (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be)

Vogelwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be)

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuurmandelstreek@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 27 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' én het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids.

Woon je in Gistel, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 27 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden.

Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE22.7380.1475.6247 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Drukkerij Printea, Bruggestraat 113, 8820 Torhout
'de knotwilg' wordt gedrukt op 100% gerecycleerd papier (Circle FSC).

Opplage

2.745 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554

GROENHOVE - 5580

MANDELSTREEK - 3567

SNIPGATE - 5562

ZWAANHOEK - 5539

Steenulenwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959)
of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Activiteit	Datum	Uur	Organisatie
	Tentoonstelling 'Het landschap, het Monument!'	Vr. 30 jun. - zo. 3 sep.		extern
	Planten in de Zwinduinen	Zo. 2 jul.	8.30 u.	NPM
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de vallei van de Mouwbeek	Wo. 5 jul.	19.30 u.	NPR
	Zwaluwenfietstocht in Vijfwegen	Zo. 9 jul.	14.00 u.	NPKGS
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: domein Doornhoek	Wo. 12 jul.	19.30 u.	NPR
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Werken	Wo. 19 jul.	19.30 u.	NPR
	Wandeling over het Fonteinpad	Zo. 23 jul.	10.00 u.	NPT
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de Krekemeersen	Wo. 26 jul.	19.30 u.	NPR
	Vakantietrip Ruimte Diksmuide naar 'Val de Canche'	Zo. 30 jul.	7.30 u.	RD
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: het Praatbos	Wo. 2 aug.	19.30 u.	NPR
	'Het Grote Vlinderweekend' van Natuurpunt	Za. 5 & zo. 6 aug.		extern
	Vleermuizenwandeling in het Sterrebos	Za. 5 aug.	21.00 u.	extern
	'Het Grote Vlinderweekend' - Vlindertocht in het Groenhovebos	Zo. 6 aug.	10.00 u.	NPT
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de zuidflank van de Ruidenberg	Wo. 9 aug.	19.30 u.	NPR
	Geef 'De Kleiputten' én jezelf een verwenbeurt	Za. 12 aug.	9.00 u.	NPM
	Paris à Velo	Zo. 13 aug.	6.30 u.	NPR
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de Vijver	Wo. 16 aug.	19.30 u.	NPR
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: wegen en wegjes rond 'de Engel'	Wo. 23 aug.	19.30 u.	NPR
	'Nacht van de Vleermuis' van Natuurpunt	Vr. 25 & za. 26 aug.		extern
	Van bos naar heide en weer bos	Zo. 27 aug.	10.00 u.	NPR
	Wandeling in 'De Swal'	Zo. 27 aug.	14.30 u.	NPR
	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: De Swal & zomers etentje	Wo. 30 aug.	18.30 u. & 20.00 u.	NPR
	'Arboretum by night': dieren in het duister	Vr. 1 sep.	20.00 u.	NPR
	Benefietbarbecue GO! Campus Eureka & Natuurpunt Torhout	Za. 2 sep.		NPT
	Plantenwandeling in het Polygoonbos	Za. 2 sep.	13.30 u.	NPM
	Wandeling in 'De Vierkaven'	Za. 2 sep.	14.00 u.	NPKDR
	'Buschleeuwen en Spa-garden'	Za. 9 sep.	9.00 u.	extern
	Plantenexcursie in het Sterrebos	Za. 9 sep.	13.30 u.	NPM
	Vleermuizenwandeling in het park Mariënstede	Za. 9 sep.	20.00 u.	extern
	20 jaar Natuurpunt in Gistel & Oudenburg	Zo. 10 sep.	14.00 u.	NPGO&HD
	Controle slaapmuizenkasten	Za. 16 sep.	8.00 u.	extern
	Spinnen in 'De Hoge Dijken'	Zo. 17 sep.	9.00 u.	NPGO&HD
	Excursie NP Mandelstreke naar Zwaanhoek en Hoge Dijken	Zo. 17 sep.	8.30 u.	NPM
	Beleef de najaarstrek in 'De Kleiputten'	Zo. 17 sep.	10.00 u.	NPM
	Muizenissen onder de bomen	Zo. 17 sep.	10.00 u.	NPT
	Werkdag in het Groenhovebos	Zo. 24 sep.	9.00 u.	NPT
	Wandeling rond de stationsput	Zo. 24 sep.	14.00 u.	NPR
	Over kabouters en paddenstoelen	Zo. 8 okt.	10.00 u.	NPT
	'Save the date': steenuilsymposium	Za. 11 nov.	9.30 u.	NPM
	Nu inschrijven: 'Dagcursus heggen leggen'	Za. 9 of Di. 12 dec.		extern

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be.